

Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanunu Tasarısı ile Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (1/997, 1/1003)

Not: Tasarılar Başkanlıkça; tali olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas olarak da Milli Savunma Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-272/454

8/2/2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milli Savunma Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 23/1/2011 tarihinde kararlaştırılan "Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Profesyonel orduya geçişin ilk aşaması olan uzman erbaş istihdamına yönelik çalışmalara 1984 yılında başlanmış ve bu amaçla hazırlanan 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu 18/3/1986 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 3269 sayılı Kanun uyarınca uzman erbaş istihdamına ise 1989 yılında başlanmıştır. Özellikle terörle mücadelede görev yapan komando birliklerinin uzman erbaşlardan teşkil edilmesine yönelik alınan karar çerçevesinde, bu birliklerde muvazzaf erbaş ve er görevlendirilmesine son verilmiş olup, Türk Silahlı Kuvvetlerinde uzman erbaşların istihdamı artarak devam etmektedir.

Uzman erbaşlar komando, tank şoförü, silah sistem operatörü gibi teknik bilgi ve beceri ile fiziksel nitelik gerektiren görev kadrolarında istihdam edilmektedir. Ancak yirmi yıldan fazla süredir elde edilen tecrübeler, uzman erbaşların otuz yaşını geçtikten sonra özellikle fiziki güç gerektiren görevlerde arzu edilen verimi sağlayamadığını göstermiştir.

Türk Silahlı Kuvvetleri, 1984 yılından bu yana özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde bölücü terör örgütü mensupları ile mücadelesini başarıyla sürdürmektedir. Bu süreçte subay, astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlar profesyonel askerler olarak, erbaş ve erler ise yükümlü olarak görev almışlardır. Erbaş ve erler, ortalama üç ay süreli temel askerlik eğitimini müteakip iç güvenlik birliklerine tertip edilmekte ve kalan hizmet sürelerini bu birliklerde tamamlamaktadır. Bölgeye alışı, terörle mücadelede tam olarak tecrübe kazandıklarında ise askerlik yükümlülükleri sona ermektedir. Bu nedenle Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülecek

kadrolarda, mevcut erbaş ve erler yerine iyi eğitimli ve profesyonel personelin kısa ve belirli süreli olarak istihdamına ihtiyaç duyulmuştur.

Bu kapsamda Tasarı ile sözleşmeli erbaş ve erlerin;

- a) Askerlik yükümlülüğünü yerine getirdikten sonra istihdam edilmeleri,
- b) En az ilköğretim mezunu olmaları,
- c) Terhislerinin üzerinden üç yıldan fazla süre geçmemesi ve yirmi altı yaşından gün almamış olmaları,
- ç) Ön sözleşmeyi müteakip askeri eğitime alınmaları,
- d) Statüleri,
- e) Sözleşmeli erbaş ve erlikte en az iki yılını tamamlamaları halinde bir üst rütbeye yükseltilebilmeleri,
- f) Sözleşmelerinin fesih hal ve şartları,
- g) Aylık ve ikramiyeleri ile diğer sosyal ve ekonomik hak ve yükümlülükleri, düzenlenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, Kanunun amaç ve kapsamı düzenlenmiştir.

Kanunun amacı ve kapsamı, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Genelkurmay Başkanlığınca lüzum görülen erbaş ve er kadrolarında, kritik ve uygun görülen görevlerde, yetmişmiş personel istihdamını karşılamak olarak belirlenmiştir.

Madde 2- Madde ile, Kanunda geçen bazı kavramlar tanımlanmıştır.

Madde 3- Madde ile, sözleşmeli erbaş ve er kaynakları ile sözleşmeli erbaş ve erlerin nitelikleri düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, istihdam amaçları dikkate alınarak sözleşmeli erbaş ve erlerin en az ilköğretim mezunu olmaları, askerlik hizmetini erbaş veya er olarak tamamlamaları, terhislerinin üzerinden üç yıldan fazla süre geçmemesi ve yirmialtı yaşından gün almamış olmaları öngörülmüştür.

Maddenin ikinci fıkrasında, subay, astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlar gibi Türk Silahlı Kuvvetlerinden her ne sebeple olursa olsun ilişkileri kesilenlerin sözleşmeli er yapılmayacakları hüküm altına alınmıştır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, sözleşmeli erlik için aranacak nitelikler, sözleşmeli subay ve astsubaylar ile uzman erbaşlar hakkındaki hükümler paralelinde düzenlenmiştir.

Maddenin dördüncü fıkrasında, muvazzaf askerlik hizmetini başarıyla tamamlayan personele sözleşmeli erliğe geçişte öncelik tanınacağı düzenlenmiştir.

Madde 4- Madde ile, sözleşmeli erbaş ve erlerin sözleşme ve hizmet şartları ile yedeklik dönemine ilişkin hususların düzenlenmesi amaçlanmıştır.

Maddenin birinci fıkrasında, sözleşme süreleri ile sözleşmeli erbaş ve erlerin yaş haddi düzenlenmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında, savaş, sıkıyönetim, seferberlik veya terörle mücadele gibi olağanüstü durumlarda sözleşme süresinin, bu durumun devamı müddetince ve yaş haddine bakılmaksızın uzatılabilmesine imkan tanınmıştır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, sözleşmeli erbaş ve erlerin ön sözleşmenin imzalanmasından itibaren asker kişi sayılacakları ve astlık, üstlük ilişkileri düzenlenmiştir.

Maddenin dördüncü fıkrasında, sözleşmeli erbaş ve erlerin hizmet şartları ile haklarında uygulanacak diğer hükümlere yer verilmiştir.

Maddenin diğer fıkralarında, sözleşmeli erbaş ve erlerin sınıf değiştirme koşulları ile terhis olanların seferberlik halinde tabi olacakları hususlar hüküm altına alınmıştır.

Madde 5- Madde ile, sözleşmeli erlerin sözleşmeli onbaşılığa, sözleşmeli onbaşılığın sözleşmeli çavuşluğa yükseltilmesi ve sözleşmenin yenilenmesine ilişkin esasların düzenlenmesi amaçlanmıştır.

Madde 6- Madde ile, sözleşmeli subay ve astsubaylar ile uzman erbaşlar hakkındaki hükümler paralelinde, ön sözleşme ve sözleşmenin idarece hangi hallerde feshedebileceği öngörülmüştür.

Madde 7- Madde ile, sözleşmeli erbaş ve erlerin 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile ilgilendirilmeleri, ön sözleşme ve sözleşme döneminde ödenecek aylık, sözleşme süresi bitenler ile kendi kusurları olmaksızın sözleşmeleri uzatılmayanlara ödenecek ikramiyelere ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, sözleşmeli erbaş ve erler ile adaylarının ön sözleşmeyi müteakip ve sözleşme süresince 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılacakları ve prime esas kazançlarının hesabında dikkate alınacak hususlar hüküm altına alınmıştır.

Maddenin ikinci fıkrasında, ön sözleşme döneminde ödenecek aylık ücrete ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, sözleşmeli erbaş ve erlere ödenecek aylık ücrete ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Bu kapsamda, komando ve sınır birliklerinde görevlendirilecek sözleşmeli erbaş ve erlerin aylıkları artırımlı olarak uygulanacaktır.

Maddenin dördüncü fıkrasında, kadro görevleri dikkate alınarak sözleşmeli erbaş ve erlere ödenecek uçuş, dalış ve atlayış tazminatı ile asayiş ve bot tazminatına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Maddenin beşinci fıkrasında, kendi kusurları olmaksızın veya ilk sözleşmesini yahut müteakip sözleşme süresini bitirmesinden dolayı Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılan sözleşmeli erbaş ve erlere yapılacak toplu ödemeye ilişkin hususlar öngörülmüştür. Bu kapsamda, sözleşmeli erbaş ve erlere ayrıldıkları tarihteki onaltı yaşından büyükler için uygulanmakta olan brüt asgari ücret tutarının Kanuna ekli (2) sayılı Cetvelde hizmet yıllarına göre belirlenen oran ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ödeme yapılacak ve bu ödemeden, damga vergisi hariç herhangi bir vergi kesilmeyecektir.

Maddenin altıncı fıkrasında, toplu ödeme yapılmayacak haller ile sağlık yahut bulunduğu kadronun kaldırılması sebebiyle sözleşme yılını tamamlayamayanlara yapılacak ödemenin şekli öngörülmüştür.

Maddenin yedinci fıkrasında, sözleşmeli erbaş ve erlikten ayrıldıktan sonra girdikleri işlerden emekli olanlara, ilgili mevzuatına göre ödenecek emekli ikramiyesi, iş sonu tazminatı ve kıdem tazminatının hesabında, yapılan toplu ödemede esas alınan hizmet sürelerinin dikkate alınmayacağı düzenlenmiştir.

Maddenin sekizinci fıkrasında, görevde iken işledikleri kasıtlı suçlardan haklarında dava açılanlara yargılama sonuçlanıp kesinleşinceye kadar toplu ödeme yapılmayacağı; maddenin dokuzuncu fıkrasında, toplu ödemenin vefat edenlerin kanuni mirasçılarına yapılacağı hüküm altına alınmıştır. Maddenin onuncu fıkrasında ise sözleşmeli erbaş ve erlikten ayrılanlar ile hak sahiplerine Sosyal Güvenlik Kurumunca aylık bağlanması halinde toplu ödeme yapılmayacağı öngörülmüştür.

Madde 8- Madde ile; sözleşmeli erbaş ve erlerin sağlık, izin, kılık-kıyafet, ikamet, başka birliğe tertip ve kuvvet değiştirmelerine ilişkin hususların düzenlenmesi amaçlanmıştır.

Maddenin birinci fıkrasında, sözleşmeli erbaş ve erlerden barışta ve savaşta görev esnasında veya görev dışında görevlerinden dolayı bir saldırıya veya kazaya uğrayan veya bir meslek hastalığına yakalananların, iyileşinceye kadar ilişkilerinin kesilmeyeceği ve izinli sayılacakları, sıhhi arızası devam edenler ile kendisinden istifade edilemeyecekler hakkında 5510 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı düzenlenmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında, sözleşmesi sona erenlerin genel sağlık sigortalısı sayılmalarına ve sigorta primlerinin ödenmesine ilişkin esas ve usuller öngörülmüştür.

Maddenin üçüncü fıkrasında, vefat eden sözleşmeli erbaş ve erlerin cenaze masraflarının ne şekilde karşılanacağı; maddenin dördüncü fıkrasında, sözleşmeleri sağlık nedeniyle sona erenlerden tedavilerine devam edilenlere ödenecek sağlık yardımı hüküm altına alınmıştır.

Maddenin beşinci fıkrasında, sözleşmeli erbaş ve erlerin barışta her yıl kırk beş gün izin alma haklarının olduğu, bu iznin onbeş gününün mazeret izni olarak kullanılacağı ve mazeret izni dışında verilecek diğer izinlerin verilme esasları düzenlenmiştir.

Maddenin altıncı fıkrasında, sözleşmeli erbaş ve erlerin giyecek, bakım ve barınmalarının erbaş ve erler gibi Devlet tarafından sağlanacağı ve kazandan iâşe edilecekleri; maddenin yedinci fıkrasında, sözleşmeli erbaş ve erlerin kıyafetleri ile rütbelerinin şekil ve niteliğinin Türk Silahlı Kuvvetleri Kıyafet Yönetmeliğinde gösterileceği, silahlarının kadro silahı olduğu öngörülmüştür.

Maddenin sekizinci fıkrasında, sözleşmeli erbaş ve erlerin günlük faaliyet programı ve hafta sonu izinlerinin muvazzaf askerlik hizmetini yapanlar ile aynı hükümlere tabi olduğu, sözleşme ve görev süresince kışlalarda iskan edilecekleri; maddenin dokuzuncu fıkrasında, sözleşmeli erlerin ancak ihtiyaç halinde başka bir birliğe tertip edilebilecekleri; maddenin onuncu fıkrasında, sözleşmeli erbaş ve erlerin kuvvet değiştirme usul ve esasları; maddenin onbirinci fıkrasında ise, sözleşmeli erbaş ve erlere uzman erbaşlığa ve astsubaylığa başvuruda öncelik verileceği hüküm altına alınmıştır.

Madde 9- Madde ile, Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 1111 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı ve Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esasların çıkarılacak bir yönetmelikle hüküm altına alınacağı öngörülmüştür.

Madde 10- Madde ile, Kanun paralelinde ilgili kanunlarda değişiklikler öngörülmüştür. Bu kapsamda;

1) 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu yönünden sözleşmeli erbaş ve erlerin asker kişi sayılması, haklarında verilen ve sözleşme feshini gerektirmeyen hürriyeti bağlayıcı cezaların ve tutuklama kararlarının askeri cezaevlerinde infazı ile haklarında verilen kısa süreli hapis cezalarının, uzman erbaşlar gibi bazı seçenek yaptırımlara çevrilmemesi,

2) 5434 sayılı Kanunun ek 77 nci maddesi kapsamında malul olanlara ödenecek maaşların uzman erbaşlar gibi artırılarak ödenmesi,

3) Sözleşmeli erbaş ve erlerin, 211 sayılı Kanunda tanımlanan askerler kapsamına alınması ve bunlara erbaş ve erlere ilişkin hükümlerin uygulanması,

4) 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu kapsamında asker kişiler arasına sözleşmeli erbaş ve erlerin eklenmesi,

5) Disiplin mahkemelerince sözleşmeli erbaş ve erler hakkında verilecek disiplin cezalarının, yükselmelerinde dikkate alınması,

6) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun kapsam maddesinde yer alan ve özel kanun hükümlerine tabi olacakları belirtilenler arasına sözleşmeli erbaş ve erlerin eklenmesi,

7) Sözleşmeli erbaş ve erlere diğer Türk Silahlı Kuvvetleri personeli gibi ödül verilebilmesi ve Türk Silahlı Kuvvetler hizmet tazminatından yararlandırılmaları,

8) 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu kapsamındaki asker kişiler arasına sözleşmeli erbaş ve erlerin eklenmesi,

9) Sahil Güvenlik Komutanlığında sözleşmeli erbaş ve er istihdamına olanak tanınması, Sahil Güvenlik Komutanlığında istihdam edilecek sözleşmeli erbaş ve erlerin atama ve yer değiştirme işlemlerinin bu Komutanlık tarafından yapılması,

10) Uzman jandarmalar ile sözleşmeli erbaş ve erler arasındaki astlık üstlük ilişkisinin düzenlenmesi,

11) Sözleşmeli erbaş ve erlerin, 5510 sayılı Kanunun vazife malullüğü ile fiili ve itibari hizmet süresine ilişkin hükümlerinden yararlandırılmaları,

12) Sözleşmeli erbaş ve erlerin, 5668 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu kapsamına alınması, sözleşme süreleri boyunca birliklerinde iskan edilecek sözleşmeli erbaş ve erlerin kazandan veya bedelen beslenecek personel arasına dahil edilmesi,

13) 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki bazı haklardan sözleşmeli erbaş ve erlerin de yararlandırılması,

yönünde düzenlemeler yapılmıştır.

Madde 11- Yürürlük maddesidir.

Madde 12- Yürütme maddesidir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-253/658

16/2/2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milli Savunma Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 3/1/2011 tarihinde kararlaştırılan "Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Bilindiği üzere; 7/5/2010 tarihli ve 5982 sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının bazı maddelerinde değişiklikler yapılmıştır. Bu kapsamda, Anayasanın 125 inci maddesinde yapılan değişiklikle, Yüksek Askeri Şûranın terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma hariç her türlü ilişik kesme kararlarına karşı yargı yolu açılmıştır.

Hukuk devletinin en önemli özelliklerinden birisi, idarenin eylem ve işlemlerinin yargısal denetime tabi tutulmasıdır. Bu ilke, hukuk devletinin amacı olan bireyin hukuki güvenliğinin korunmasını sağlamayı gerçekleştirmek için olmazsa olmaz koşullardan birisidir. Dolayısıyla, bireyin hukuki güvenliğinin korunmasını ortadan kaldıracak şekilde idari eylem ve işlemlerin yargı denetimine kapalı olması hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmamaktadır. İdari bir organ olan ve idari bir işlem tesis eden Yüksek Askeri Şûranın kararlarına karşı yargı yolunun kapalı olması, bu Kurulun idari işlemlerinden dolayı mağdur olan kişilerin hukuk devleti içerisinde haklarını arayamamaları sonucunu doğurmuştur.

Tasarı ile, Yüksek Askeri Şûra kararıyla Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkisi kesilip, bu kararların yargı denetimine kapalı olması nedeniyle hukuken haklarını arayamayan kişilerin yoksun bırakıldığı hakların geri verilmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Bu şekilde yapılan düzenlemeyle, bir yandan hukuk devletinin gerekleri yerine getirilmeye çalışılırken, diğer yandan da Devlet tarafından mağdur edildiğini düşünen kişilerin hukuk devletine olan inançlarının pekiştirilmesi amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Maddenin birinci fıkrasıyla, Yüksek Askeri Şûra Kararı ile Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkisi kesilen subay ve astsubaylara veya vefatları halinde hak sahiplerine, Kanunda öngörülen hükümlerden yararlanabilmeleri için altmış gün içinde Milli Savunma Bakanlığına başvurma zorunluluğu öngörülmüştür.

Maddenin ikinci fıkrasıyla, Milli Savunma Bakanının, kuracağı komisyon marifetiyle yapacağı inceleme sonucunda, en geç bir yıl içinde başvurunun kabulüne veya reddine karar vermesi ve gerektiğinde komisyonda görev yapmak üzere diğer bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarından temsilci çağırabilmesi; ilgililerin ilişkilerinin kesilmesine esas bilgi ve belgelerin (belge içeriğindeki üçüncü kişilere ait bilgiler karartılmak suretiyle) Genelkurmay Başkanlığınca en geç bir ay içinde Milli Savunma Bakanlığına gönderilmesi hükme bağlanmıştır.

Maddenin üçüncü fıkrasıyla, başvurunun kabulü halinde ilgililer hakkında uygulanacak olan mali ve sosyal haklar ile diğer hususlar düzenlenmiştir.

Maddenin dördüncü fıkrasıyla, başvurunun reddi halinde, bu ret işlemine karşı ilgililerin altmış gün içinde Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde dava açabilmesi öngörülmüştür.

Maddenin beşinci fıkrasıyla, Kanun kapsamında yapılacak atamalarda kullanılmak üzere, genel idare hizmetleri sınıfından 5 inci dereceli binbeşyüz adet araştırmacı kadrosu ihdas edilmesi hüküm altına alınmıştır.

Madde 2- Yürürlük maddesidir.

Madde 3- Yürütme maddesidir.

TÜRK SİLÂHLİ KUVVETLERİ PERSONEL KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI (1/1003)

MADDE 1- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 32- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Yüksek Askeri Şûra Kararı ile, 50 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi veya 94 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişiği kesilenlerin veya vefatları halinde hak sahiplerinin, bu madde hükümlerinden yararlanabilmeleri için altmış gün içinde Milli Savunma Bakanlığına başvurmaları zorunludur.

Milli Savunma Bakanı, kuracağı komisyon marifetiyle yapacağı inceleme sonucunda, başvurunun kabulüne veya reddine, en geç bir yıl içinde karar verir. Milli Savunma Bakanı gerektiğinde komisyonda görev yapmak üzere diğer bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarından temsilci çağırabilir. İlgililerin, Yüksek Askeri Şûra kararı ile Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkilerinin kesilmesine esas bilgi ve belgeler (belge içeriğindeki üçüncü kişilere ait bilgiler karartılmak suretiyle) Genelkurmay Başkanlığınca en geç bir ay içinde Milli Savunma Bakanlığına gönderilir.

Başvurunun kabulü halinde aşağıdaki hükümler uygulanır.

a) Bu kişilerin ilişkilerinin kesildiği tarihten bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süreleri Türk Silahlı Kuvvetlerinde geçmiş kabul edilir. Bu kişilerin, Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkilerinin kesildiği tarih ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih arasındaki dönem içinde uzun vadeli sigorta kollarına tabi olarak sigorta primi ödenmemiş veya emekli keseneği yatırılmamış süreye ilişkin kesenek ve karşılıkları ilgililerin ilişkilerinin kesilmesinden önce görev yaptıkları kurumlarınca ödenir. Bu fıkranın (c) bendinin (2) numaralı alt bendi ile (ç) bendine göre araştırmacı kadrolarına atananlar için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih ile göreve başlama tarihleri arasındaki süreye ilişkin kesenek ve karşılıkları ilgililerin göreve başladığı kamu kurum ve kuruluşları tarafından ayrıca ödenir.

b) Bu kişilerden statüsüne göre aynı neşetli emsali subay (general olanlar hariç) veya astsubayın (subay olanlar hariç) tamamı emekli olanların kendilerine, bunlardan vefat etmiş olanların kanuni mirasçılarının, statüsüne göre aynı neşetli en son emekli olan emsali subay (general olanlar hariç) veya astsubayın (subay olanlar hariç) emekli olduğu tarihteki sınıf, rütbe ve kıdemi üzerinden, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre, kendilerine veya kanuni mirasçılarının yapılmış olan toptan ödeme tutarlarının Milli Savunma Bakanlığına başvuruda buldukları tarihteki katsayı ve emekli keseneğine esas aylığın hesabına ait diğer unsurlar üzerinden ve faizsiz olarak Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenmesi şartıyla emekli veya dul ve yetim aylığı bağlanır ve emekli ikramiyesi ödenir. Ancak bunlardan, daha önceden herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan aylık veya gelir alanlara, yüksek olan aylık bağlanır.

c) Statüsüne göre aynı neşetli emsali subay (general olanlar hariç) veya astsubayın (subay olanlar hariç) tamamı emekli olmayanlardan;

1) İsteyenlere veya vefat etmiş olanların kanuni mirasçılarının, statüsüne göre aynı neşetli emsali subay veya astsubayın sınıf, rütbe ve kıdemi üzerinden, 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre, kendilerine veya kanuni mirasçılarının yapılmış olan toptan ödeme tutarlarının Milli Savunma Bakanlığına başvuruda buldukları tarihteki katsayı ve emekli keseneğine esas aylığın hesabına ait diğer unsurlar üzerinden ve faizsiz olarak Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenmesi şartıyla emekli veya

dul ve yetim aylığı bağlanır ve emekli ikramiyesi ödenir. Ancak bunlardan, daha önceden herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan aylık veya gelir alanlara, yüksek olan aylık bağlanır.

2) İsteyenler, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesindeki genel şartları taşımaları kaydıyla, kamu kurum ve kuruluşlarının araştırmacı unvanlı kadrolarına atanmak üzere komisyonca mali ve sosyal haklarına esas olacak derece, kademe ve rütbeleri belirtilmek suretiyle Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Anılan Başkanlık tarafından kırkbeş gün içinde kamu kurum ve kuruluşlarına bunların atamaları teklif edilir. Söz konusu teklife ilişkin yazının atamayı yapacak kamu kurum ve kuruluşuna intikalinden itibaren otuz gün içinde ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından atama işlemlerinin yapılması zorunludur. Atama emri ilgiliye atamayı yapan kamu kurum ve kuruluşu tarafından 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. İlgililerin işe başlama sürelerine ve işe başlamama halinde yapılacak işlemlere ilişkin olarak 657 sayılı Kanunun 62 nci ve 63 üncü maddelerinin hükümlerinin uygulanmasından atamayı yapan kamu kurum ve kuruluşu sorumludur. Kamu kurum ve kuruluşları atama ve göreve başlatma işlemlerinin sonucunu en geç onbeş gün içinde Devlet Personel Başkanlığına bildirir. Bunlara statüsüne göre bu Kanun hükümleri uyarınca karargâhta görevli emsali sınıf, rütbe ve kıdemdeki subay veya astsubaya ödenmekte olan aylık ve diğer mali haklar (tayın bedeli ve fiilen çalışma karşılığı yapılan ödemeler hariç) ödenir. Aylıklar, emsalleri esas alınarak her yıl kademe ilerlemesi, her üç yılda bir derece yükselmesi işlemine tabi tutulur. Bu şekilde yükseltilen aylıklarda, azami rütbe tavanı subaylarda kıdemli albay, astsubaylarda kademeli kıdemli başçavuştur. Bunlar bu fıkranın (b) bendi veya (c) bendinin (1) numaralı alt bendi hükümleri çerçevesinde emekliye ayrılabilirler.

ç) Statüsüne göre emsalleri emeklilik hakkı kazanamamış olanlardan isteyenler hakkında da üçüncü fıkranın (c) bendinin (2) numaralı alt bendi hükümleri uygulanır.

d) Bu fıkranın (c) ve (ç) bentleri kapsamında olanlardan halen herhangi bir kamu kurum ve kuruluşunda çalışanlardan isteyenler, bu madde uyarınca ihdas edilen araştırmacı kadrosuna kurumlarınca atanırlar ve bunlara statüsüne göre bu Kanun hükümleri uyarınca karargâhta görevli emsali sınıf, rütbe ve kıdemdeki subay veya astsubaya ödenmekte olan aylık ve diğer mali haklar (tayın bedeli ve fiilen çalışma karşılığı yapılan ödemeler hariç) ödenir. Aylıklar, emsalleri esas alınarak her yıl kademe ilerlemesi, her üç yılda bir derece yükselmesi işlemine tabi tutulur. Bu şekilde yükseltilen aylıklarda, azami rütbe tavanı subaylarda kıdemli albay, astsubaylarda kademeli kıdemli başçavuştur. Bunlar bu fıkranın (b) bendi veya (c) bendinin (1) numaralı alt bendi hükümleri çerçevesinde emekliye ayrılabilirler. Kamu kurum ve kuruluşları bu durumdaki personele ilişkin bilgileri bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren onbeş gün içinde Devlet Personel Başkanlığına bildirirler.

e) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, ilgili mevzuatına göre kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilenler ile iş kanunlarına tabi olarak çalışanlara ilgili mevzuatına göre ödenen emekli ikramiyesi, iş sonu tazminatı ve kıdem tazminatının hesabında dikkate alınan süreler, bu madde uyarınca yapılacak emekli ikramiyesi ödemesinde esas alınacak sürelerden mahsup edilir.

f) Bu madde gereği yapılacak her türlü ödemelerle ilgili zamanaşımı süresi, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren işlemeye başlar.

g) Bu kişilerin varsa öğrenim giderleri borcu tahsil edilmez.

ğ) Bu kişilere, ilişkilerinin kesildiği tarihteki rütbe ve kıdemleri üzerinden emekli kimlik kartı verilir ve bu kişiler emekli Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına tanınan sosyal haklardan genel hükümlere göre yararlanırlar.

h) Bu kişiler, emsallerinin ödemiş olduğu aidat ve aidatlara isabet eden kâr paylarını güncel tutarlar üzerinden ödemek şartıyla OYAK üyeliğinden doğan haklardan, intibaklarının yapıldığı rütbe ve kıdem üzerinden aynı şartlar altında yararlanır.

1) Bu kişilerin sicil dosyalarında yer alan, Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkilerinin kesilmesine esas tüm bilgi ve belgeler, herhangi bir müracaat aranmaksızın hükümsüz sayılarak dosyalarından çıkarılır ve herhangi bir işleme esas alınmazlar.

Başvurunun reddi halinde, bu ret işlemine karşı ilgililer altmış gün içinde Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde dava açabilirler.

Bu madde uyarınca yapılacak atamalarda kullanılmak üzere, genel idare hizmetleri sınıfından 5 inci dereceli binbeşyüz adet araştırmacı kadrosu ihdas edilmiştir. Bu kadroları derece değişikliği yapmak suretiyle kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis etmeye, Devlet Personel Başkanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Tahsis edilen kadrolar, Bakanlar Kurulu kararında belirtilen kurumlara ait 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerin ilgili bölümüne eklenmiş sayılır. İhdas edilen bu kadrolardan kullanılmayanlar ile herhangi bir nedenle boşalanlar, başka bir işlem yapılmasına gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. Buna ilişkin bilgiler ilgili kurumlarca Devlet Personel Başkanlığına bildirilir."

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

M. Z. Çağlayan

Devlet Bakanı

S. A. Kavaf

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Ö. Dinçer

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Arınç

Devlet Bakanı

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

F. Çelik

Devlet Bakanı

C. Yılmaz

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

N. Çubukçu

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

N. Ergün

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Babacan

Devlet Bakanı

F. N. Özak

Devlet Bakanı

E. Bağış

Adalet Bakanı

S. Ergin

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

M. Demir

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

T. Yıldız

Milli Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Milli Savunma Komisyonu

Esas No.: 1/997, 1003

Karar No.: 22

22/2/2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca; 10/2/2011 ve 16/2/2011 tarihlerinde tali olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna esas olarak da Komisyonumuza havale edilen (1/997) esas numaralı "Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanunu Tasarısı" ile (1/1003) esas numaralı "Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 17/2/2011 tarihli 13 üncü toplantısında, Hükümeti temsilen Milli Savunma Bakanı Sayın Vecdi GÖNÜL ve beraberinde bakanlık yetkilileri, Genelkurmay Başkanlığı, Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı temsilcilerinin katılımlarıyla görüşülmüştür.

(1/997) esas numaralı Tasarı ile Türk Silahlı Kuvvetlerinin erbaş ve er kadrolarında, istihdam edilecek sözleşmeli erbaş ve erlerin temini, ayrılmaları ile diğer özlük haklarının düzenlenmesi öngörülmektedir.

(1/1003) esas numaralı Tasarı ile de Yüksek Askeri Şura kararlarıyla Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişiği kesilip, bu kararların yargı denetimine kapalı olması nedeniyle hukuken haklarını arayamayan kişilerin yoksun bırakıldığı hakların geri verilmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Bu düzenlemeyle bir yandan hukuk devletinin gereklerinin yerine getirilmeye çalışılırken, diğer yandan da Devlet tarafından mağdur edildiğini düşünen kişilerin hukuk devletine olan inançlarının pekiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Komisyonumuz, 16/2/2011 tarihinde Komisyona havale edilmiş bulunan (1/1003) esas numaralı "Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" nın İçtüzüğü'nün 26 ncı maddesinin ikinci fıkrası uyarınca toplantı gündemine alınması ve İçtüzüğü'nün 35 inci maddesine göre (1/997) esas numaralı Kanun Tasarısı ile birleştirilerek görüşülmesine dair önerenin kabul edilmesi üzerine, görüşmelere başlamıştır.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerde Hükümet adına Milli Savunma Bakanı Sayın Vecdi GÖNÜL yapmış olduğu sunuş konuşmasında;

(1/997) esas numaralı Tasarı ile ilgili olarak;

- Profesyonel orduya geçişin ilk aşamasının uzman erbaş istihdamıyla başladığını,
- Devamlılık arz eden teknik ve kritik görevlerde, yetişmiş personel ihtiyacını karşılamak maksadıyla son yıllarda Türk Silahlı Kuvvetlerinde uzman erbaş istihdamının artarak devam ettiğini,
- Bu kapsamda, özellikle terörle mücadelede görev yapan komando birliklerinde muvazzaf erbaş ve er görevlendirilmesine son verildiğini, bu birliklerin uzman erbaşlardan teşkil ettiğini,
- Uzman erbaşların komando, tank şoförü, Silah sistem operatörü gibi teknik bilgi beceri ile fiziksel nitelik gerektiren görev kadrolarında istihdam edilmekte olduğunu,
- Ancak yirmi yıldan fazla süredir elde edilen tecrübelerle uzman erbaşların otuz yaşını geçtikten sonra özellikle fiziki güç gerektiren görevlerde arzu edilen verimi sağlayamadığını,
- Türk Silahlı Kuvvetlerinin, 1984 yılından bu yana özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde bölücü terör örgütü mensupları ile mücadelesini başarıyla sürdürdüğünü, bu süreçte subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaşların profesyonel asker olarak, erbaş ve erlerin ise yükümlü olarak görev aldıklarını,

-Erbaş ve erlerin, ortalama üç ay süreli temel askerlik eğitimini müteakip iç güvenlik birliklerine tertip edildiklerini ve kalan hizmet sürelerini de bu birliklerde tamamladıklarını,

-Bölgeye alışı, terörle mücadelede tam olarak tecrübe kazandıklarında ise askerlik yükümlülüklerinin sona erdiğini,

-Bu nedenle, mevcut erbaş ve erler yerine iyi eğitilmiş ve profesyonel personelin kısa ve belirli süreli olarak istihdamına ihtiyaç duyulduğunu,

-Tasarının Türk Silahlı Kuvvetlerinin, Genelkurmay Başkanlığınca lüzum görülen erbaş ve er kadrolarında yetişmiş personel ihtiyacını karşılamak maksadıyla sözleşmeli erbaş ve er istihdamını amaçladığını,

-Düzenleme ile sözleşmeli er kaynağının; en az ilköğretim mezunu olanlardan, askerlik hizmetini erbaş ve er olarak tamamlamış ve terhislerinin üzerinden üç yıldan fazla süre geçmemiş ve düzeltilmemiş nüfus kaydına göre yirmialtı yaşından gün almamış olanlardan teşkil etmesinin öngörüldüğünü,

-Sözleşmeli er adaylarının, ön sözleşme yapılarak askerî eğitime alınacağını, eğitimi başarı ile tamamlayanlarla en az üç yıllık bir sözleşme yapılacağını, müteakip sözleşmelerin bir yıldan az, üç yıldan fazla olmamak şartıyla azamî yirmidokuz yaşını bitirdikleri yılın aralık ayı sonuna kadar uzatılabileceğini, dolayısıyla hizmet sürelerinin, üç yıldan az yedi yıldan fazla olamayacağını,

-Ancak sıkıyönetim, savaş veya terörle mücadeleden kaynaklanan zorunlu hallerde ihtiyaç duyulanların sözleşme sürelerinin, talebe ve yaş haddine bakılmaksızın Genelkurmay Başkanlığınca uzatılabileceğini,

-Sözleşmeli erbaş ve erlerin, 211 sayılı TSK İç Hizmet Kanununda erbaş ve erler için belirlenen görevleri yapacaklarını, sözleşmeli erlikte en az iki yılını tamamlayanların kadro görev yeri uygunsu (liyakat durumu da dikkate alınarak) sözleşmeli onbaşılığa, sözleşmeli onbaşılıkta en az iki yılını tamamlayanların da sözleşmeli çavuşluğa terfi edebileceklerini,

-Sözleşmeli erbaş ve erlerin kışlada barındırılacağını, her türlü ihtiyaçlarının Devlet tarafından karşılanacağını, ayrı birlik ve bölgede görev yapacak sözleşmeli erbaş ve erlerin, sağlık durumu ve birliğin yer değiştirmesi halleri hariç atama görmeyeceklerini, otuz günü kanuni, on beş günü de mazeret izni olmak üzere toplam kırk beş gün izin haklarının bulunacağını,

-Sözleşmeli erbaş ve erler ile bakmakla yükümlü olduğu kişilerin, 5510 sayılı Kanun uyarınca sağlık güvencesi kapsamına alındıklarını, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında kamu görevlisi sayılacak olan sözleşmeli erbaş ve erlerin, şehitlik, harp ve vazife malullüğü durumlarında erbaş ve erler gibi sosyal güvenceye sahip olacaklarını,

-Sözleşmeli er adayları ile ön sözleşme yapılmasıyla birlikte ücrete hak kazanacaklarını ve 5510 sayılı Kanun uyarınca sigortalı sayılacaklarını, ön sözleşme döneminde başlangıç maaşının üçte ikisi oranında ücret ödeneceğini, iaa ve ibatelerinin Devlet tarafından karşılanacağını,

-Sözleşmeli erlerin başlangıç maaşının asgari ücret brüt tutarının 1,90 katı olan bin 300 TL olacağını, ayrıca sınır birliklerinde çalışanların maaşlarının % 3, komando birliklerinde çalışanların ise % 8 oranında artırımlı olarak alacaklarını, iç güvenlik birliklerinde çalışanların ise ayrıca özel hareket ve operasyon tazminatı alacaklarını, en üst rakamın ise iki bin TL civarında olacağını,

(1/1003) esas numaralı Tasarı ile ilgili olarak da;

-Hukuk devletinin en önemli özelliklerinden birinin, idarenin eylem ve işlemlerinin yargısal denetime tabi tutulmasının olduğunu,

-Bu ilkenin, hukuk devletinin amacı olan bireyin hukuk güvenliğinin korunmasını sağlamak için olmazsa olmaz koşullardan biri olduğunu,

-Dolayısıyla, bireyin hukuki güvenliğinin korunmasını ortadan kaldıracak şekilde idari eylem ve işlemlerin yargı denetimine kapalı olmasının hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmadığını,

-İdari bir organ olan ve idari bir işlem tesis eden Yüksek Askeri Şûranın kararlarına karşı yargı yolunun kapalı olmasının, bu Kurulun idari işlemlerinden dolayı mağdur olan kişilerin hukuk devleti içerisinde haklarını arayamamaları sonucunu doğurduğunu, bu durumun ise bireyin hukuk güvenliğinin korunması ilkesine zarar verdiğini,

-7/5/2010 tarihli ve 5982 sayılı Kanunla 1982 Anayasasının 125 inci maddesinde yapılan değişiklikle Yüksek Askeri Şûranın, Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişik kesme kararlarına karşı yargı yolunun açılmış olduğunu, bu suretle hukuk devleti olmanın önemli koşullarından biri olan idarenin her türlü eylem ve işlemlerinin yargı denetimine tabi olmasının sağlandığını,

-Tasarı ile Yüksek Askeri Şûra kararıyla Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişiki kesilip, bu kararların yargı denetimine kapalı olması nedeniyle hukuken haklarını arayamayan kişilerin yoksun bırakıldığı hakların geri verilmesine ilişkin düzenlemenin yapıldığını,

-Şûra kararları ile ilişiki kesilenlerin veya kanuni mirasçılarının Kanunun yayımı tarihinden itibaren altmış gün içinde Millî Savunma Bakanlığına başvurmalarının gerektiğini,

-Millî Savunma Bakanının kuracağı bir komisyon marifetiyle yapacağı inceleme sonucunda, başvurunun kabulüne veya reddine en geç bir ay içerisinde karar vereceğini,

-Başvurunun reddi halinde ilgililerin altmış gün içerisinde Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde dava açabileceklerini,

-Başvurusu kabul edilenlerin ilişiklerinin kesildiği tarihten Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen sürelerinin Türk Silahlı Kuvvetlerinde geçirmiş sayılacaklarını,

-Aynı neşetli emsallerinin tamamı emekli olanlara, en son emekli olan emsalinin emekli olduğu tarihteki sınıf, rütbe ve kıdemi üzerinden emekli aylığı bağlanacağını,

-Aynı neşetli emsallerinin tamamı emekli olmayanlardan; isteyenlere kıdemli albay veya kademeli kıdemli başçavuş olmadan emekli olmuş emsalleri gibi emekli ikramiyesi verileceğini ve emekli aylığı bağlanacağını, isteyenlere de kamu kurum ve kuruluşlarında araştırmacı unvanlı kadrolara atanacağını,

-Bu kişilere 926 sayılı Kanun hükümlerince karargâhta görevli emsali sınıf, rütbe ve kıdemdeki subay veya astsubaya ödenmekte olan aylık ve tazminatların ödeneceğini, emsalleri esas alınarak her yıl kademe ilerlemesi, her üç yılda bir derece yükseltilmesi işlemine tabi tutulacağını, bu şekilde azami rütbe tavanının subaylarda kıdemli albay, astsubaylarda kademeli kıdemli başçavuş olacağını, emsali muvazzaf ve emekli Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına tanınan sosyal haklardan genel hükümlere göre yararlanacaklarını,

-Emsallerinin ödemiş olduğu aidatları güncel tutarlar üzerinden (kâr payını ödemek şartıyla) OYAK üyeliğinden doğan haklardan (intibaklarının yapıldığı rütbe ve kıdem üzerinden) yararlanacaklarını,

-Getirilen düzenleme ile hem hukuk devleti ilkesinin gereklerinin yerine getirilmesi hem de Devlet tarafından mağdur edildiğini düşünen kişilerin hukuk devletine olan inançlarının pekiştirilmesinin amaçlandığını,

-615'i subay, 928'i astsubay toplam 1543 kişiyi ilgilendiren bir düzenleme olduğunu, ifade etmişlerdir.

Komisyon üyelerimizin geneli tarafından, her iki Tasarının da yasalaşmasının oldukça faydalı olacağı dile getirilmiştir.

Muhalefete mensup üyelerimiz de özetle;

- (1/1003) esas numaralı Tasarı ile sadece Yüksek Askeri Şûra kararları ile Türk Silahlı Kuvvetlerinden atılanlara dönüş imkanının getirildiğini, bunların çoğunluğunun 28 Şubat sürecinde irticai faaliyetten atıldıklarını,

- 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980 darbelerinde ordudan ikili ve üçlü kararnamelerle atılanlara da bu hakkın verilmesinin gerektiğini, burada büyük bir haksızlık yapıldığını,

- Bu yolla hukuk devleti ilkesinin zedelendiğini, vurgulamışlardır.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından, Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca uygun bulunarak, maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Maddelerinin görüşmeleri sonucunda Tasarının;

3 üncü maddesi: üçüncü fıkrasının; (c) bendine, bende açıklık getirmek amacıyla "Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Yeteneği Yönetmeliğinde" ibaresinin eklenmesi, (d) bendinin (1) numaralı alt bendinin sonunda yer alan "birisinden" ibaresinin tekrarı önlemek amacıyla çıkarılmasıyla,

4 üncü maddesi: ikinci fıkrasında yer alan "göstereceği lüzum" ibaresinin "istemi" olarak değiştirilmesiyle,

6 ncı maddesi:

- Madde başlığının bölüm başlığı ile uyumlu hale getirilmesiyle,

- Üçüncü fıkrasının (ç) bendinde yer alan "çeşitli nedenlerle" ibaresinin madde metninden çıkarılmasıyla,

- Dördüncü fıkrasının; aynı maddenin yedinci fıkrası ile 9 uncu maddede "görevde başarısız olma ve kendinden istifade edilmeme halleri ve bunlara yapılacak işlemler" ile ilgili hususların yönetmelikte düzenleneceğinin belirtilmesi nedeniyle, fıkranın (b) bendinde ayıraç içerisinde yazılı ibarenin metinden çıkarılmasıyla,

7 nci maddesi:

- Altıncı fıkrasında geçen "ile vefat edenlerin kanuni mirasçılarına" ibaresinin, aynı maddenin dokuzuncu fıkrasındaki hüküm kapsamında bulunması nedeniyle madde metninden çıkarılmasıyla,

- Onuncu fıkrasında geçen "Kurumunca" ibaresinin "Kurumu tarafından" şeklinde değiştirilmesiyle,

10 uncu maddesi:

- Maddenin çeşitli fıkralarında geçen 1632, 211, 5510, 2692 ve 926 sayılı kanunların kabul tarihlerinin ve adlarının, Tasarı metninde daha önceki maddelerde yer verildiğinden çıkarılmalarıyla,

- İkinci fıkrasının; terörle mücadelede malûl olan astsubaylıktan subaylığa geçirilmiş personel ile diğer subaylar arasındaki farklılığın giderilmesi amacıyla verilen önerenin kabul edilmesiyle,

- Üçüncü fıkrası; fıkra ile değiştirilen ve 211 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin 2 numaralı bendinin ikinci fıkrasında yer alan "veya uzatmalı" ibaresinin artık uzatmalı çavuşluk müessesesinin kalmadığı gerekçesiyle madde metninden çıkarılması ve buna bağlı olarak "uzman," ibaresinin "uzman ve" olarak değiştirilmesiyle,

- Yedinci fıkrasının; Astsubay Üst Karargâh Hizmetleri Eğitim Merkezi tarafından düzenlenen iki yarı yıllık eğitimi bitiren astsubaylara bir yıllık kıdem verilmesini öngören önerenin kabul edilmesi ve birleştirilen (1/1003) esas numaralı Tasarının 1 inci maddesinin fıkraya (ç) bendi olarak dercedilmesiyle,

diğer maddeleri ise aynen kabul edilmiştir.

Ayrıca Tasarı metni, Başkanlığımıza verilen redaksiyon yetkisi çerçevesinde, Türkçe dil bilgisi ve yazım kuralları ile kanun yazım tekniğine uygun olarak düzenlenmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygıyla arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Hasan Kemal Yardımcı</i>	<i>Memet Yılmaz Helvacıoğlu</i>	<i>Nurettin Akman</i>
İstanbul	Siirt	Çankırı
Kâtip	Üye	Üye
<i>İsmail Göksel</i>	<i>Zekeriya Akıncı</i>	<i>Yıldırım Tuğrul Türkeş</i>
Niğde	Ankara	Ankara
	(1/1003'e karşı oy yazısı ektedir)	
Üye	Üye	Üye
<i>Ensar Öğüt</i>	<i>Mehmet Fatih Atay</i>	<i>Mehmet Alp</i>
Ardahan	Aydın	Burdur
	(1/1003'e karşı oy yazısı ektedir)	
Üye	Üye	Üye
<i>Derviş Günday</i>	<i>M. İhsan Arslan</i>	<i>Yahya Doğan</i>
Çorum	Diyarbakır	Gümüşhane
Üye	Üye	Üye
<i>Fuat Bol</i>	<i>Mehmet Domaç</i>	<i>Zeki Karabayır</i>
İstanbul	İstanbul	Kars
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Özbayrak</i>	<i>Ahmet Büyükkaktaşlar</i>	<i>Muharrem Candan</i>
Kırıkkale	Konya	Konya
	Üye	Üye
	<i>Enver Yılmaz</i>	<i>Hüseyin Gülsün</i>
	Ordu	Tokat

KARŞI OY YAZISI

Milli Savunma Komisyonunun 17.02.2011 Perşembe günü saat 11.00' de yapmış olduğu toplantıda Sözclemeli Erbaş ve Er Kanun Tasarısı görüşmeleri başladığında Başbakanlıktan gelen Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı komisyonda oylanarak beraber görüşülmesi kabul edilmiş ve görüşülerek 10. madde olarak tasarıda yer alması kabul edilmiştir.

Ancak 10. madde gerekçesi olarak "Hukuk devletinin en önemli özelliklerinden birisi idarenin eylem ve işlemlerinin yargısal denetime tabii tutulmasıdır. Bu ilke hukuk devletinin amacı olan bireyin hukuki güvenliğinin korunmasını sağlamayı gerçekleştirmek için olmazsa olmaz koşullarından birisidir." denilmesine rağmen tasarı sadece 28 Şubat dönemindeki YAŞ kararlarıyla silahlı kuvvetlerden ayrılan personelin özlük haklarını düzenlemeyi öngördüğü için benzer durumda olan 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980 darbelerinde Silahlı Kuvvetlerden re'sen emekli edilen personeli kapsamamaktadır. Bu biçimiyle tasarı Anayasa'nın eşitlik ilkesine uymayan ve ayrımcılık gözeten bir niteliktedir.

Ayrıca, tasarının özü 12 Eylül 2010'da yapılan referandum sonuçlarına göre darbe dönemlerinin toplum üzerinde yarattığı mağduriyetleri gidermeye yönelik ifade edildiğine göre 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980 darbe dönemlerinin mağduriyetlerini kapsamadığı için kendi özüyle çelişen kendi amacına tam anlamıyla hizmet etmeyen bir nitelik arz etmektedir.

Yukarıda ifade ettiğimiz gerekçelerle tasarının 10. maddesinde ki düzenlemeye karşı olduğumuzu ifade ederiz. 22.2.2011

Zekeriya Akıncı
Ankara

Mehmet Fatih Atay
Aydın

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN
SÖZLEŞMELİ ERBAŞ VE ER KANUNU TASARISI
BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; Türk Silahlı Kuvvetlerinin (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) Genelkurmay Başkanlığınca lüzum görülen erbaş ve er kadrolarında, kritik ve uygun görülen görevlerde, yetişmiş personel ihtiyacını karşılamak amacıyla istihdam edilecek sözleşmeli erbaş ve erlerin temini, yetiştirilmeleri, görevde yükselmeleri, tertip edilmeleri, geçici görevlendirilmeleri, hizmet şartları, görev ve hakları, yükümlülükleri, ayırma ve ayrılma ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Askeri eğitim: Sözleşmeli er adaylarına okul, kurum, sınıf okulu, kıtalar veya eğitim merkezlerinde yaptırılacak olan kadro görevine yönelik eğitimi,

b) Ön sözleşme: Türk Silahlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) birlik, karargah, kurum ve kuruluşları ile sözleşmeli er adayları arasında; askeri eğitime alınmaları konusunda yapılan ve askeri eğitim dönemi başlangıcı ile sözleşme yapılıncaya kadar geçecek süreyi kapsayan sözleşmeyi,

c) Sözleşme: Türk Silahlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) birlik, karargah, kurum ve kuruluşları ile sözleşmeli er adaylarından askeri eğitimi başarıyla tamamlayanlar arasında yapılan, başlangıçta üç yıldan az olmamak şartıyla en fazla dört yıl, müteakiben bir yıldan az üç yıldan fazla olmayan ve hizmet yükümlülüğü getiren, yönetmelikte belirtilen örneğine göre hazırlanmış olan sözleşmeyi,

ç) Sözleşmeli er adayı: Sözleşmeli er yetiştirilmek amacıyla ön sözleşme yapılarak askeri eğitime alınanları,

d) Sözleşmeli erbaş ve er: Erbaş ve er kadro görev yerlerinde, bu Kanun esaslarına göre istihdam edilenleri,

e) Sözleşme yılı: Sözleşmenin yürürlüğe girdiği ay ve günü başlangıç olarak kabul eden ve bu tarihten itibaren geçen her bir yıllık süreyi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kaynak, Yetiştirme, Hizmet Şartları, Yedeklik Dönemi, Görev ve Sözleşme Süreleri

Kaynak

MADDE 3- (1) Sözleşmeli er kaynaklarını; en az ilköğretim veya yurtdışındaki dengi okul mezunu olup askerlik hizmetini erbaş ve er olarak tamamlamış ve terhislerinin üzerinden üç yıldan fazla süre geçmemiş, düzeltilmemiş nüfus kaydına göre yirmialtı yaşından gün almamış olanlar teşkil eder.

(2) Askeri okullardan ve Türk Silahlı Kuvvetlerinden her ne sebeple olursa olsun ilişkileri kesilen personel sözleşmeli er olarak alınmaz.

(3) Sözleşmeli erlik için aşağıdaki nitelikler aranır:

- a) Türk vatandaşı olmak.
- b) Bu Kanunda belirtilen öğrenim ile ilgili şartları taşımak.
- c) Sağlık ile ilgili belirtilen şartları taşımak.
- ç) Kamusal hakları kullanmaktan yoksun bırakılmamış olmak.

d) Cezaları ertelenmiş, seçenek yaptırımlardan birisine çevrilmiş, genel ya da özel af kanunları kapsamına girmiş veya haklarında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş olsa dahi;

1) Devletin güvenliğine karşı işlenen suçlar, halkı askerlikten soğutmak, Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin kurum ve organlarını aşağılama ile zimmet, irtikâp, iftira, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, yalan tanıklık, yalan yere yemin, suç uydurma, cinsel saldırı, cinsel taciz, kişiyi hürriyetinden yoksun bırakmak, fuhuş, gayri tabii mukarenet, hileli iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı suçlar ile kaçakçılık, ihaleye fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından birisinden,

2) Firar, amir veya üste fiilen taarruz, emre itaatsizlikte ısrar, üste hakaret, mukavemet, fesat ve isyan suçlarından,

3) 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 148 inci maddesinde belirtilen suçlardan,

birisinden mahkûm olmamak.

e) Taksirli suçlar hariç olmak üzere bir suçtan bir ay veya daha fazla hapis cezası ile mahkum olmamak.

f) Güvenlik soruşturması olumlu sonuçlanmış olmak.

g) Yapılacak fiziki kabiliyet testi ve mülakatlarda başarılı olmak.

(4) Aşgari tugay veya eşidi birlik komutanı veya kurum amiri tarafından haklarında "sözleşmeli erbaş/er olur" belgesi düzenlenen personelin müracaatları öncelikle kabul edilir.

Sözleşme, hizmet şartları ve yedeklik dönemi

MADDE 4- (1) Sözleşmeli er adayları ön sözleşme yapılarak askeri eğitime alınır. Askeri eğitimi başarı ile tamamlayanlarla, dört yıldan fazla olmamak kaydıyla en az üç yıllık sözleşme yapılır. Müteakip sözleşmeler, bir yıldan az, üç yıldan fazla olmamak şartıyla azami yirmidokuz yaşın bitirildiği yılın Aralık ayı sonuna kadar uzatılabilir.

(2) Sıkıyönetim, seferberlik, savaş veya terörle mücadelede kaynaklanan zorunlu hallerde ihtiyaç duyulanların sözleşme süreleri, talebe ve yaş haddine bakılmaksızın Kuvvet Komutanları, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanının göstereceği lüzum üzerine ve durumun devamı müddetince Genelkurmay Başkanının onayı ile uzatılabilir.

(3) Sözleşmeli erbaş ve erler ile sözleşmeli er adayları, asker kişi sayılırlar. Sözleşmeli erbaşlar muvazafalık hizmetinde olan emsal rütbedeki erbaşların üstü, emsal rütbedeki uzman erbaşların astıdır. Sözleşmeli erbaşlar hakkında rütbenin geri alınması ferî cezası uygulanmaz.

(4) Sözleşmeli erbaş ve erler istihdam edildikleri kadro görevleri ile 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununda erbaş ve erler için belirtilen görevleri yaparlar. Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde sözleşmeli erbaş ve erler hakkında erbaş ve erlere ilişkin hükümler uygulanır.

(5) Sözleşmeli erbaş ve erlerin sınıfları, Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığınca değiştirilebilir.

(6) Sefer görev emirleri, askerlik yükümlülüğünü yerine getirdikleri sınıf, brans ve statüye göre çıkarılır.

(7) Terhis kaydı, yedeklik yoklaması, hizmete celp, eğitim ve tatbikat gibi yedeklik dönemine ilişkin olarak bu Kanunda düzenlenmeyen hususlarda, 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Rütbe Bekleme Süreleri, Sözleşmenin Yenilenmesi ve Feshi

Rütbe bekleme süreleri ve sözleşmenin yenilenmesi

MADDE 5- (1) Sözleşmeli erlikte en az iki yılını tamamlayanlar kadro görev yeri uygunsuzluk durumu da dikkate alınarak yönetmelikte belirtilen esaslar dâhilinde sözleşmeli onbaşılığa, sözleşmeli onbaşılıkta en az iki yılını tamamlayanlar kadro görev yeri uygunsuzluk durumu da dikkate alınarak yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde sözleşmeli çavuşluğa geçirilir.

(2) Her sözleşme süresinin sona erme tarihinden en az üç ay önce sözleşmeli erbaş ve erler sözleşmeyi yenileyeceklerine dair yazılı bildirimde bulunmadıkları takdirde, sözleşme kendiliğinden sona erer.

(3) Sözleşmeli erbaş ve erler, sözleşme süreleri sona ermeden sözleşmelerini tek taraflı olarak feshedemezler. Ancak, ilk sözleşmeyi müteakip yapılacak sözleşmelerin süresi bitmeden, fesih talebine ilişkin sebepleri Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığınca yönetmelikte belirtilen hizmet gerekleri ve koşullar gözetilerek uygun olduğuna karar verilen sözleşmeli erbaş ve erlerin sözleşmeleri idarece feshedilebilir. Bu şekilde sözleşmeleri feshedilenler, 7 nci maddenin beşinci ve altıncı fıkraları ile 8 inci maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen haklardan istifade ederler.

Sözleşmelerin idarece fesih halleri

MADDE 6- (1) Sözleşmeli er adaylarının ön sözleşmeleri, aşağıdaki nedenlerle süresinin bitiminden önce feshedilir:

a) Yönetmelikte belirtilen yetkili kurullarca, askeri eğitim esnasında başarısız veya disiplinsiz olduğuna karar verilmek.

b) Yetkili sağlık kurullarınca askeri eğitime ve/veya göreve devam edemez kararı verilmiş olmak.

c) Sözleşmeli er aday olma şartlarından herhangi birini taşımadığı sonradan anlaşılacak veya sözleşme süresi içinde bu şartlardan herhangi birini kaybetmek.

ç) Askeri eğitimin üçte birine çeşitli nedenlerle katılmamak.

(2) Ön sözleşme döneminde görevlerini icra ederken veya görevleri dolayısıyla bir saldırıya veya kazaya uğrayan ya da bir meslek hastalığına yakalanma neticesinde askeri eğitimin üçte birine devam etmeyerek başarısız kabul edilenler, bir kez olmak üzere sonraki dönemde açılacak askeri eğitime planlanırlar. İstekli olmaları, aranan sağlık ve diğer niteliklerini korumaları halinde yeniden ön sözleşme yapılarak eğitime alınırlar.

(3) Ön sözleşme döneminde Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilen personelden, peşin olarak ödenen ücret ve ücretle birlikte ödenen diğer tüm özlük haklarının çalışılmayan günlere ait kısmı geri alınır.

(4) Sözleşmeli erbaş ve erlerin sözleşmeleri, aşağıdaki nedenlerle sözleşme süresinin bitiminden önce feshedilir:

a) Disiplinsizlik ve ahlâki durum nedeniyle Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapamayacağı, sıralı amirlerinin her türlü bilgi ve belgeye dayanarak düzenleyeceği nitelik belgesi ile anlaşılacak.

b) Yetersizlik ve görevde başarısız olma nedeniyle kendisinden istifade edilemeyeceği (atış, spor, eğitim, operasyon ve istihdam edildikleri kadro görev yerlerinde ve davranışlarında, askerlik mesleği değerlerini sergilemede, ikazlara rağmen istenen düzeye ulaşamayan ve aşırı derecede borçlananlardan bu durumu rapor, tutanak ve her türlü belgeyle kanıtlananlar, mazeretsiz olarak bir sözleşme yılı içerisinde yedi gün ve daha uzun süreyle göreve gelmeyerek), sıralı amirlerinin her türlü bilgi ve belgeye dayanarak düzenleyeceği nitelik belgesi ile anlaşılacak.

c) Disiplin mahkemelerince ve disiplin amirlerince verilen oda veya göz hapsi cezası da dâhil olmak üzere, kararın kesinleştiği tarihten itibaren geriye doğru son bir yıl içinde toplam otuz gün ve daha fazla oda veya göz hapsi cezasına mahkûm olmak.

ç) Yasadışı siyasi, yıkıcı ve bölücü faaliyetlerde bulunmak, tutum ve davranışlarıyla bu görüşleri benimsediği tespit edilmek.

d) Sözleşmeli er olmak için gerekli nitelik ve şartlardan herhangi birini taşımadığı sonradan anlaşılacak veya sözleşme süresi içinde bu niteliklerinden herhangi birini kaybetmek.

e) Yabancı uyruklu kişilerle yapılan evliliklerde, evlilikleri ilgili mevzuatta belirtilen esaslar dâhilinde Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmemek veya çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybetmek.

f) Yetkili sağlık kurullarınca ilgili yönetmelik doğrultusunda verilen kararlara göre sözleşmeli erbaş ve er olarak göreve devamı mümkün olmamak.

g) İstihdam edildikleri sınıf ve branşlarda görev yapamayacaklarına dair yetkili sağlık kurullarınca karar verilenlerden, idarece başka bir sınıfta istihdamına gerek duyulmamak.

ğ) Herhangi bir suç sebebiyle doksan günden fazla tutuklu kalmak ve göreve başlama tarihinden önce işlediği 3 üncü maddede belirtilen bir suç nedeniyle soruşturması devam edenlerden, haklarında verilecek olan mahkumiyet hükmü göreve başladıktan sonra kesinleşmiş olmak.

(5) Sözleşmesi feshedilerek ilişkisi kesilenler, yedekte erbaş ve er kaynağına alınırlar.

(6) Dördüncü fıkranın (f) ve (g) bentleri gereğince sözleşmeleri idarece feshedilenler 7 nci maddenin beşinci ve altıncı fıkralarında belirtilen haklardan istifade ederler.

(7) Görevde başarısız olma ve kendilerinden istifade edilememe halleri ile bunlara yapılacak işlemler yönetmelikle düzenlenir.

(8) Sözleşmenin yapılmasını müteakip; barışta ve savaşta, görevini icra ederken veya görevi dolayısıyla bir saldırıya veya kazaya uğrayan ya da bir meslek hastalığına yakalananlar hariç olmak üzere, sözleşmeli erbaş ve erlerin hava değişimi ve istirahat süresinin toplamı, istirahat ve hava değişiminin başladığı tarihten geriye doğru son bir yıl içerisinde (yatarak tedavi olma süresi hariç) üç ayı geçemez. Sürenin hesaplanmasına en son alınan hava değişimi ve istirahat süresi dahil edilir. Hava değişimi ve istirahat süresi üç ayı geçenlerin sözleşmeleri feshedilerek Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Özlük Hakları, Sosyal Haklar, İzin, Kıyafet ve Barınma

Sosyal güvenlik ve mali haklar

MADDE 7- (1) Sözleşmeli er adayları ile sözleşmeli erbaş ve erler; ön sözleşme yapılması ile birlikte 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Prime esas kazançların hesabında; sözleşmeli er adayı, sözleşmeli er ve sözleşmeli onbaşı olarak istihdam edilenler için uzman onbaşılardan, sözleşmeli çavuş olarak istihdam edilenler için ise uzman çavuşların prime esas kazanç tutarları esas alınır.

(2) Sözleşmeli er adaylarına, sözleşmeli erlerin birinci hizmet yılı için öngörülen ücretin üçte ikisi oranında aynı esas ve usuller çerçevesinde aylık ücret ödenir. Ödemeler her ayın başında peşin olarak yapılır. Sözleşmeli er adayları ön sözleşme tarihinden itibaren ücrete hak kazanırlar. Sözleşmeli er adaylarının ön sözleşme dönemindeki, iaşe ve ibateleri Devlet tarafından karşılanır.

(3) Sözleşmeli erbaş ve erlere, sözleşme tarihinden geçerli olarak onaltı yaşından büyükler için belirlenen asgari ücret brüt tutarının hizmet yıllarına göre bu Kanuna ekli (1) sayılı Cetvelde belirlenen oran ile çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden aylık ücret verilir. Ekli (1) sayılı Cetvelde belirlenen oran, komando birliklerinde görevli sözleşmeli erbaş ve erlere yüzde sekiz, sınır birliklerinde görevli sözleşmeli erbaş ve erlere yüzde üç artırımlı uygulanır. Sözleşmeli erbaş ve erlere ödenecek ücretten, damga vergisi dışında herhangi bir vergi kesilmez.

(4) Sözleşmeli er adayları ile sözleşmeli erbaş ve erlerden uçuş, paraşüt, denizaltı, dalgıç ve kurbağa adam hizmetlerinde görevlendirilenlere, bu hizmetlerde görevlendirilen ve aynı uçuş, dalış ve atlayış hizmet süresinde bulunan astsubaylara 28/2/1982 tarihli ve 2629 sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanunu esaslarına göre hizmet yılları itibarıyla ödenen uçuş, dalış ve atlayış tazminatlarının yüzde yirmibeşi tutarında aylık uçuş, dalış ve atlayış tazminatı ilaveten ödenir. Ayrıca, bu kapsamda bulunanlar hakkında 2629 sayılı Kanunun şehitlik ve sakatlık tazminatı hükümleri uygulanır. Jandarma Genel Komutanlığı kadrolarında görev yapan sözleşmeli erbaş ve erlere 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun 21 inci maddesinde, Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarında görev yapan sözleşmeli erbaş ve erlere ise 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun 16 ncı maddesinde öngörülen ödeme tutarının yüzde kırkı, aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenir. Tutuklanan, firar eden veya izin tecavüzünde bulunan ve cezası infaz edilmekte olan sözleşmeli erbaş ve erlerin ücret ve diğer ödemeleri hakkında 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 65 inci maddesi hükümleri uygulanır.

(5) Kendi kusurları olmaksızın veya ilk sözleşmesini yahut müteakip sözleşme süresini bitirmesinden dolayı Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılan sözleşmeli erbaş ve erlere, ayrıldıkları tarihteki onaltı yaşından büyükler için uygulanmakta olan brüt asgari ücret tutarının bu Kanuna ekli (2) sayılı Cetvelde hizmet yıllarına göre belirlenen oran ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ödeme yapılır. Bu ödemeden, damga vergisi hariç herhangi bir vergi kesilmez.

(6) Çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenlerin yahut disiplinsizlik, ahlaki durum veya diğer nedenlerle Türk Silahlı Kuvvetlerinde kalması uygun görülmemekle sözleşmeleri feshedilenlere beşinci fıkrada öngörülen ödeme yapılmaz. Sağlık yahut bulunduğu kadronun kaldırılması sebebiyle

sözleşme yılını tamamlayamadan ayrılmak mecburiyetinde kalanlar ile vefat edenlerin kanuni mirasçılarına, sözleşmeli olarak görev yaptığı yıllara ait ödeme tutarına, hizmet ettiği ve tamamlayamadığı sözleşme yılına ait ödeme tutarının oniki aya eşit olarak bölünmek suretiyle hizmet ettiği her aya isabet eden miktarda ilave edilerek ödeme yapılır.

(7) Sözleşmeli erbaş ve erlerden ayrıldıktan sonra ilgili mevzuatına göre kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilenler ile iş kanunlarına tabi olarak çalışanların emekli olmaları durumunda; ilgili mevzuatına göre ödenecek emekli ikramiyesi, iş sonu tazminatı ve kıdem tazminatının hesabında, bu maddenin beşinci ve altıncı fıkralarına göre yapılan ödemede esas alınan hizmet süreleri dikkate alınmaz.

(8) Görevde iken işledikleri kasıtlı suçlardan haklarında dava açılan ancak, yargılama sırasında sözleşme süresinin bitmesi nedeniyle kendi istekleri ile ayrılan sözleşmeli erbaş ve erlere, yargılama sonuçlanıp kesinleşinceye kadar beşinci fıkrada öngörülen ödeme yapılmaz. Yargılama sonucunda beraat edenlere hak ettikleri bu ödeme yapılır, mahkum olanlara ise yapılmaz.

(9) Vefat eden sözleşmeli erbaş ve erlerin kanuni mirasçılarına, bu maddenin beşinci ve altıncı fıkralarında öngörülen ödeme aynen yapılır.

(10) Sosyal Güvenlik Kurumunca mevzuatı uyarınca kendilerine veya hak sahiplerine aylık bağlananlara beşinci ve altıncı fıkralarda öngörülen ödemeler yapılmaz.

İzin, sosyal haklar, tertip edilme ve kuvvet değiştirme

MADDE 8- (1) Sözleşmeli erbaş ve erlerden barışta ve savaşta görev esnasında veya görev dışında görevlerinden dolayı bir saldırıya veya kazaya uğrayan veya bir meslek hastalığına yakalananların, iyileşinceye kadar ilişkileri kesilmez, izinli sayılırlar. Sıhî arızası devam edenler ve kendisinden istifade edilemeyeceği anlaşılanlar hakkında 5510 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(2) Sözleşmeli erbaş ve erlerden;

a) Kendi kusurları olmaksızın idare tarafından sözleşmeleri yenilenmeyenler ile sözleşme süresi içinde vefat, bir yıl içerisinde 6 ncı maddede belirtilen süreden daha fazla hava değişimi süresini geçirme, bulunduğu kadronun kaldırılması, istihdam edildiği kadronun sağlık niteliğini kaybetme nedenleriyle sözleşmeleri sona erenler, sözleşmeli erbaş ve er olarak hizmet ettikleri süre kadar,

b) Sözleşme süresi sonunda kendi istekleriyle sözleşmelerini yenilemeyenler ile istihdam edildiği kuvvetinin değiştirilmesi yahut sınıfının kaldırılması sebebiyle kendi istekleri üzerine sözleşmesini feshedenler, sözleşmeli erbaş ve er olarak hizmet ettikleri sürenin yarısı kadar,

müddetle genel sağlık sigortalısı sayılmaya devam olunur. Bu şekilde genel sağlık sigortalısı sayılmaya devam olunanların sigortalı hissesi dahil genel sağlık sigortası primleri, prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katı üzerinden, Milli Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı tarafından ödenir. Genel sağlık sigortası priminin ödenmeye devam olunacağı dönem içerisinde, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen sigortalılık hallerinden biri kapsamında sigortalı olmayı gerektiren bir işte çalışanların, bu şekilde çalışmalarını sebebiyle adlarına genel sağlık sigortası primi ödenen süreler için bu fıkra hükümlerine göre genel sağlık sigortası primi ödenmez.

(3) Sözleşmeli erbaş ve erlerin vefatı halinde 211 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinin (b) fıkrası hükmü uygulanır.

(4) Sözleşmeleri sağlık nedeniyle sona erenlerden; sözleşmelerinin sona ermesine neden olan sıhhi arızalarının tedavisine devam edilenlere, sözleşme sona erme tarihinden başlamak şartıyla oniki ayı geçmemek üzere tedavi süresince, görevdeki emsallerinin 7 nci maddenin üçüncü fıkrasına göre almış oldukları aylık net ücretin üçte ikisi her ay sağlık yardımı olarak kurumlarınca ödenir. Bu ödemeden hiçbir kesinti yapılmaz. Ödemeye ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir. Ancak, sözleşme sona erme tarihinden itibaren oniki ay içerisinde sözleşmenin sona ermesine neden olan sıhhi arızasından dolayı, malûllük aylığına hak kazananlara, hak kazandıkları tarihten itibaren söz konusu yardım kesilir.

(5) Sözleşmeli erbaş ve erlerin barışta her yıl kırkbeş gün izin alma hakkı vardır. Bu müddete yol dahil değildir. Bu iznin onbeş günü mazeret izni olarak kullanılır. Yıllık izinlerin verilmesi, zamanı ve süresi hizmetin aksamaması esas alınmak suretiyle kıta, karargâh ve kurum amirlerince düzenlenir. Onbeş günlük mazeret izni dışında sözleşmeli erbaş ve erlere;

a) Ana, baba, eş, çocuk ve kardeşlerinin ölümü halinde on gün,

b) Yangın, deprem ve su baskını gibi olağanüstü bir mazeret dolayısıyla bir yıl içerisinde otuz güne kadar,

mazeret izni verilebilir. Verilen mazeret izinleri yıllık izne mahsup edilmez. İzinler ilgili yönetmelik esaslarına göre düzenlenir.

(6) Sözleşmeli erbaş ve erlerin giyecek, bakım ve barınmaları ile işeleri erbaş ve erler gibi Devlet tarafından sağlanır. Bunlara, bu kapsamda başkaca bir ödeme yapılmaz. Sözleşmeli erbaş ve erlerin giyim, kuşam istihkakları, ilgili bakanlıklarca düzenlenecek istihkak ve tahsis listelerinde gösterilir.

(7) Sözleşmeli erbaş ve erlerin kıyafetleri ile rütbelerinin şekli ve niteliği ilgili yönetmelikte gösterilir. Sözleşmeli erbaş ve erlerin silahları kadro silahıdır.

(8) Sözleşmeli erbaş ve erlerin günlük faaliyet programı ve hafta sonu izinleri, 1111 sayılı Kanun gereği askerlik yapanlarda olduğu gibidir. Sözleşme ve görev süresince kışlada iskân edilirler.

(9) Sözleşmeli erler bir defaya mahsus olmak üzere tertip edilir. Ancak ihtiyaç halinde başka bir birliğe tertip edilebilirler. Bu şekilde tertip edilen personele 1111 sayılı Kanunda erbaş ve erlere ilişkin hükümler uygulanır.

(10) Sözleşmeli erbaş ve erlerin, istihdam edildikleri kadro görev yerlerinin bağlı olduğu kuvvetin değişmesi durumunda kuvvetleri, ilgili Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığının görüşleri alındıktan sonra Genelkurmay Başkanlığı tarafından değiştirilebilir.

(11) Kendi kusurları olmaksızın sözleşmesi feshedilenler ile kendi isteği ile sözleşmesini yenilemeyenler veya ayrılanlar, ilgili mevzuattaki şartları sağlamak şartıyla uzman erbaşlığa veya astsubaylığa başvurabilirler. Başvuruda bulunan sözleşmeli erbaş ve erlere yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde öncelik verilir.

Özel hükümler ve yönetmelik

MADDE 9- (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde, 1111 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(2) Sözleşmeli er temin etmekten sorumlu birimler, sözleşmeli erbaş ve erlerde aranacak nitelikler, "sözleşmeli erbaş ve er olur" belgesi düzenleme esasları, müracaat şekli ve zamanı, müracaatın kabul edilmesi, sınav merkezi olarak tespit edilecek komutanlıkların belirlenmesi, sınav heyetlerinin oluşturulması, sözleşmeli onbaşılığa veya sözleşmeli çavuşluğa yükseltilme, sözleşme yapma ve feshi, askeri eğitim, değerlendirmeye esas alınacak nitelik belgesi, görevde başarısız olma ve kendilerinden istifade edilememe halleri ve bunlara yapılacak işlemler ile diğer hususlardaki usul ve esaslar altı ay içerisinde Milli Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca müştereken yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

Değiştirilen hükümler

MADDE 10- (1) 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun;

a) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "uzman jandarma ve uzman erbaşlar" ibaresi "uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er" şeklinde değiştirilmiştir.

b) 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinde yer alan "uzman jandarma ve uzman erbaşlar" ibaresi "uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler" şeklinde değiştirilmiştir.

c) Ek 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "uzman jandarma ve uzman erbaşlar" ibaresi "uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun ek 77 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine "uzman erbaşlar" ibaresinden sonra gelmek üzere ", sözleşmeli erbaş ve erler" ibaresi eklenmiş, (b) bendinde yer alan "Uzman erbaşların" ibaresi "Uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erlerin" olarak değiştirilmiştir.

(3) 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun;

a) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"1. Er: İhtiyaçları Devlet tarafından deruhte ve temin olunan rütbesiz askerdir. Sözleşmeli erlerde bu Kanuna göre er sayılır.

2. Erbaş: İhtiyaçları Devlet tarafından deruhte ve temin olunan onbaşı ve çavuş rütbelerini haiz askerdir.

Askerlik Kanununa göre mükellef buldukları hizmetleri ifadan sonra hususi kanunlara tevfikan muayyen bir hizmet taahhüdü suretiyle Silahlı Kuvvetlerde vazife gören uzman, sözleşmeli veya uzatmalı çavuş ve onbaşılar da erbaş sayılır."

b) 211 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 1- Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanunu kapsamında istihdam edilen sözleşmeli erbaş ve erlere bu Kanunun erbaş ve erlere ilişkin hükümleri aynen uygulanır."

(4) 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (A) bendine "uzman erbaşlar," ibaresinden sonra gelmek üzere "sözleşmeli erbaş ve erler," ibaresi eklenmiştir.

(5) 16/6/1964 tarihli ve 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanunun 62 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "uzatmalılar ve uzman erbaşlar" ibaresi "uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler" şeklinde değiştirilmiştir.

(6) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "uzman çavuş ve uzman jandarmalar" ibaresi "uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler" şeklinde değiştirilmiştir.

(7) 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun;

a) 83 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "astsubaylara" ibaresinden sonra gelmek üzere "(sözleşmeli erbaşlıktan astsubaylığa geçenler dahil)" ibaresi eklenmiştir.

b) 202 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "uzman erbaş," ibaresinden sonra gelmek üzere "sözleşmeli erbaş ve erler," ibaresi eklenmiştir.

c) Ek 17 nci maddesinin (A) fıkrasının üçüncü paragrafında yer alan "uzman erbaşlara" ibaresi "uzman jandarma ve uzman erbaşlara" şeklinde, "uzman erbaş" ibaresi "uzman jandarma, uzman erbaş" şeklinde değiştirilmiştir.

(8) 4/7/1972 tarihli ve 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "uzman çavuş, uzman jandarma çavuş" ibaresi "uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er" şeklinde değiştirilmiştir.

(9) 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun;

a) 7 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "uzman erbaş," ibaresinden sonra gelmek üzere "sözleşmeli erbaş ve er," ibaresi eklenmiştir.

b) 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Devlet memurlarının ve uzman erbaşların" ibaresi "Devlet memurlarının, uzman erbaşların ve sözleşmeli erbaş ve erlerin" şeklinde değiştirilmiştir.

c) 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "uzman erbaş," ibaresinden sonra gelmek üzere "sözleşmeli erbaş ve er," ibaresi eklenmiştir.

(10) 28/5/1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "uzman erbaş," ibaresinden sonra gelmek üzere "sözleşmeli erbaş ve er," ibaresi eklenmiştir.

(11) 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun;

a) 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan tablonun (13) numaralı sırasında yer alan "ve uzman erbaşlar" ibaresi ", uzman erbaşlar ve sözleşmeli erbaş ve erler" şeklinde değiştirilmiştir.

b) 47 nci maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan "uzman erbaş" ibaresinden sonra gelmek üzere ", sözleşmeli erbaş ve er" ibaresi eklenmiş ve dokuzuncu fıkrasında yer alan "uzman erbaşlara" ibaresi "uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erlere" şeklinde değiştirilmiştir.

c) 49 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "ve uzman erbaşlardan" ibaresi, "uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erlerden" şeklinde değiştirilmiştir.

(12) 24/5/2007 tarihli ve 5668 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanununun;

a) 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "uzman erbaş," ibaresinden sonra gelmek üzere "sözleşmeli erbaş ve er," ibaresi eklenmiştir.

b) 7 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "askeri öğrenci," ibaresinden sonra gelmek üzere "sözleşmeli erbaş ve er," ibaresi eklenmiştir.

(13) 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükümünde Karamamenin;

a) 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (D) bendinde yer alan "sözleşmeli subay, sözleşmeli astsubay ve uzman erbaşlar" ibaresi "sözleşmeli subay, sözleşmeli astsubay, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler" şeklinde değiştirilmiştir.

b) 28 inci maddesinin (A) bendinde yer alan "uzman jandarma ve uzman erbaşlara" ibaresi, "uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erlere" şeklinde değiştirilmiştir.

Yürürlük

MADDE 11- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

M. Z. Çağlayan

Devlet Bakanı

S. A. Kavaf

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Ö. Dinçer

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Arınç

Devlet Bakanı

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

F. Çelik

Devlet Bakanı

C. Yılmaz

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

N. Çubukçu

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

N. Ergün

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Babacan

Devlet Bakanı

F. N. Özak

Devlet Bakanı

E. Bağış

Adalet Bakanı

S. Ergin

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

M. Demir

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

T. Yıldız

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
SÖZLEŞMELİ ERBAŞ VE ER KANUNU TASARISI
BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, Türk Silâhlı Kuvvetlerinin (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) Genelkurmay Başkanlığınca lüzum görülen erbaş ve er kadrolarında, kritik ve uygun görülen görevlerde, yetişmiş personel ihtiyacını karşılamak amacıyla istihdam edilecek sözleşmeli erbaş ve erlerin; temini, yetiştirilmeleri, görevde yükselmeleri, tertip edilmeleri, geçici görevlendirilmeleri, hizmet şartları, görev ve hakları, yükümlülükleri, ayırma ve ayrılmaları ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Askeri eğitim: Sözleşmeli er adaylarına okul, kurum, sınıf okulu, kıtalar veya eğitim merkezlerinde yaptırılacak olan kadro görevine yönelik eğitimi,

b) Ön sözleşme: Türk Silâhlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) birlik, karargâh, kurum ve kuruluşları ile sözleşmeli er adayları arasında; askeri eğitime alınmaları konusunda yapılan ve askeri eğitim dönemi başlangıcı ile sözleşme yapılıncaya kadar geçecek süreyi kapsayan sözleşmeyi,

c) Sözleşme: Türk Silâhlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) birlik, karargâh, kurum ve kuruluşları ile sözleşmeli er adaylarından askeri eğitimi başarıyla tamamlayanlar arasında yapılan, başlangıçta üç yıldan az olmamak şartıyla en fazla dört yıl, müteakiben bir yıldan az üç yıldan fazla olmayan ve hizmet yükümlülüğü getiren, yönetmelikte belirtilen örneğine göre hazırlanmış olan sözleşmeyi,

ç) Sözleşmeli er adayı: Sözleşmeli er yetiştirilmek amacıyla ön sözleşme yapılarak askeri eğitime alınanları,

d) Sözleşmeli erbaş ve er: Erbaş ve er kadro görev yerlerinde, bu Kanun esaslarına göre istihdam edilenleri,

e) Sözleşme yılı: Sözleşmenin yürürlüğe girdiği ay ve günü başlangıç olarak kabul eden ve bu tarihten itibaren geçen her bir yıllık süreyi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kaynak, Yetiştirme, Hizmet Şartları, Yedeklik Dönemi, Görev ve Sözleşme Süreleri

Kaynak

MADDE 3- (1) Sözleşmeli er kaynaklarını; en az ilköğretim veya yurtdışındaki dengi okul mezunu olup askerlik hizmetini erbaş ve er olarak tamamlamış ve terhislerinin üzerinden üç yıldan fazla süre geçmemiş, düzeltilmemiş nüfus kaydına göre yirmialtı yaşından gün almamış olanlar teşkil eder.

(2) Askeri okullardan ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinden her ne sebeple olursa olsun ilişkileri kesilen personel sözleşmeli er olarak alınmaz.

(3) Sözleşmeli erlik için aşağıdaki nitelikler aranır:

a) Türk vatandaşı olmak.

b) Bu Kanunda belirtilen öğrenim ile ilgili şartları taşımak.

c) Sağlık ile ilgili Türk Silâhlı Kuvvetleri Sağlık Yeteneği Yönetmeliğinde belirtilen şartları taşımak.

ç) Kamusal hakları kullanmaktan yoksun bırakılmamış olmak.

d) Cezaları ertelenmiş, seçenek yaptırımlardan birisine çevrilmiş, genel ya da özel af kanunları kapsamına girmiş veya haklarında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş olsa dahi;

1) Devletin güvenliğine karşı işlenen suçlar, halkı askerlikten soğutmak, Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin kurum ve organlarını aşağılama ile zimmet, irtikâp, iftira, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, yalan tanıklık, yalan yere yemin, suç uydurma, cinsel saldırı, cinsel taciz, kişiyi hürriyetinden yoksun bırakmak, fuhuş, gayri tabii mukarenet, hileli iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı suçlar ile kaçakçılık, ihaleye fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından,

2) Fırar, amir veya üste fiilen taarruz, emre itaatsizlikte ısrar, üste hakaret, mukavemet, fesat ve isyan suçlarından,

3) 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 148 inci maddesinde belirtilen suçlardan,

birisinden mahkûm olmamak.

e) Taksirli suçlar hariç olmak üzere bir suçtan bir ay veya daha fazla hapis cezası ile mahkûm olmamak.

f) Güvenlik soruşturması olumlu sonuçlanmış olmak.

g)Yapılacak fiziki kabiliyet testi ve mülakatlarda başarılı olmak.

(4) Asgari tugay veya eşidi birlik komutanı veya kurum amiri tarafından haklarında "sözleşmeli erbaş ve er olur" belgesi düzenlenen personelin müracaatları öncelikle kabul edilir.

Sözleşme, hizmet şartları ve yedeklik dönemi

MADDE 4- (1) Sözleşmeli er adayları, ön sözleşme yapılarak askeri eğitime alınır. Askeri eğitimi başarı ile tamamlayanlarla, dört yıldan fazla olmamak kaydıyla en az üç yıllık sözleşme yapılır. Müteakip sözleşmeler, bir yıldan az, üç yıldan fazla olmamak şartıyla azamî yirmidokuz yaşın bitirildiği yılın aralık ayı sonuna kadar uzatılabilir.

(2) Sıkıyönetim, seferberlik, savaş veya terörle mücadelede kaynaklanan zorunlu hallerde ihtiyaç duyulanların sözleşme süreleri, talebe ve yaş haddine bakılmaksızın Kuvvet Komutanları, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanının istemi üzerine ve durumun devamı müddetince, Genelkurmay Başkanının onayı ile uzatılabilir.

(3) Sözleşmeli erbaş ve erler ile sözleşmeli er adayları, asker kişi sayılırlar. Sözleşmeli erbaşlar, muvazaflık hizmetinde olan emsal rütbedeki erbaşların üstü, emsal rütbedeki uzman erbaşların astıdır. Sözleşmeli erbaşlar hakkında rütbenin geri alınması ferî cezası uygulanmaz.

(4) Sözleşmeli erbaş ve erler istihdam edildikleri kadro görevleri ile 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununda erbaş ve erler için belirtilen görevleri yaparlar. Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde sözleşmeli erbaş ve erler hakkında, erbaş ve erlere ilişkin hükümler uygulanır.

(5) Sözleşmeli erbaş ve erlerin sınıfları, Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığınca değiştirilebilir.

(6) Sefer görev emirleri, askerlik yükümlülüğünü yerine getirdikleri sınıf, branş ve statüye göre çıkarılır.

(7) Terhis kaydı, yedeklik yoklaması, hizmete celp, eğitim ve tatbikat gibi yedeklik dönemine ilişkin olarak bu Kanunda düzenlenmeyen hususlarda, 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Rütbe Bekleme Süreleri, Sözleşmenin Yenilenmesi ve Feshi

Rütbe bekleme süreleri ve sözleşmenin yenilenmesi

MADDE 5- (1) Sözleşmeli erlikte en az iki yılını tamamlayanlar, kadro görev yeri uygunsuzluk durumu da dikkate alınarak yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde sözleşmeli onbaşılığa; sözleşmeli onbaşılıkta en az iki yılını tamamlayanlar, kadro görev yeri uygunsuzluk durumu da dikkate alınarak yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde sözleşmeli çavuşluğa geçirilir.

(2) Her sözleşme süresinin sona erme tarihinden en az üç ay önce, sözleşmeli erbaş ve erler sözleşmeyi yenileyeceklerine dair yazılı bildirimde bulunmadıkları takdirde, sözleşme kendiliğinden sona erer.

(3) Sözleşmeli erbaş ve erler, sözleşme süreleri sona ermeden sözleşmelerini tek taraflı olarak feshedemezler. Ancak, ilk sözleşmeyi müteakip yapılacak sözleşmelerin süresi bitmeden, fesih talebine ilişkin sebepleri Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığınca yönetmelikte belirtilen hizmet gerekleri ve koşullar gözetilerek uygun olduğuna karar verilen sözleşmeli erbaş ve erlerin sözleşmeleri idarece feshedilebilir. Bu şekilde sözleşmeleri feshedilenler, 7 nci maddenin beşinci ve altıncı fıkraları ile 8 inci maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen haklardan istifade ederler.

Sözleşmenin idarece feshi

MADDE 6- (1) Sözleşmeli er adaylarının ön sözleşmeleri, aşağıdaki nedenlerle süresinin bitiminden önce feshedilir:

a) Yönetmelikte belirtilen yetkili kurullarca, askeri eğitim esnasında başarısız veya disiplinsiz olduğuna karar verilmek.

b) Yetkili sağlık kurullarınca askeri eğitime ve/veya göreve devam edemez kararı verilmiş olmak.

c) Sözleşmeli er aday olma şartlarından herhangi birini taşımadığı sonradan anlaşılacak veya sözleşme süresi içinde bu şartlardan herhangi birini kaybetmek.

ç) Askeri eğitimin üçte birine katılmamak.

(2) Ön sözleşme döneminde görevlerini icra ederken veya görevleri dolayısıyla bir saldırıya veya kazaya uğrayan ya da bir meslek hastalığına yakalanma neticesinde askeri eğitimin üçte birine devam etmeyerek başarısız kabul edilenler, bir kez olmak üzere sonraki dönemde açılacak askeri eğitime planlanırlar. İstekli olmaları, aranan sağlık ve diğer niteliklerini korumaları halinde yeniden ön sözleşme yapılarak eğitime alınırlar.

(3) Ön sözleşme döneminde Türk Silâhlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilen personelden, peşin olarak ödenen ücret ve ücretle birlikte ödenen diğer tüm özlük haklarının, çalışılmayan günlere ait kısmı geri alınır.

(4) Sözleşmeli erbaş ve erlerin sözleşmeleri, aşağıdaki nedenlerle sözleşme süresinin bitiminden önce feshedilir:

a) Disiplinsizlik ve ahlâki durum nedeniyle Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görev yapamayacağı, sıralı amirlerinin her türlü bilgi ve belgeye dayanarak düzenleyeceği nitelik belgesi ile anlaşılacak.

b) Yetersizlik ve görevde başarısız olma nedeniyle kendisinden istifade edilemeyeceği, sıralı amirlerinin her türlü bilgi ve belgeye dayanarak düzenleyeceği nitelik belgesi ile anlaşılacak.

c) Disiplin mahkemelerince ve disiplin amirlerince verilen oda veya göz hapsi cezası da dahil olmak üzere, kararın kesinleştiği tarihten itibaren geriye doğru, son bir yıl içinde toplam otuz gün ve daha fazla oda veya göz hapsi cezasına mahkûm olmak.

ç) Yasadışı siyasi, yıkıcı ve bölücü faaliyetlerde bulunmak, tutum ve davranışlarıyla bu görüşleri benimsediği tespit edilmek.

d) Sözleşmeli er olmak için gerekli nitelik ve şartlardan herhangi birini taşımadığı sonradan anlaşılacak veya sözleşme süresi içinde bu niteliklerinden herhangi birini kaybetmek.

e) Yabancı uyruklu kişilerle yapılan evliliklerde, evlilikleri ilgili mevzuatta belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmemek veya çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybetmek.

f) Yetkili sağlık kurullarınca ilgili yönetmelik doğrultusunda verilen kararlara göre sözleşmeli erbaş ve er olarak göreve devamı mümkün olmamak.

g) İstihdam edildikleri sınıf ve branşlarda görev yapamayacaklarına dair yetkili sağlık kurullarınca karar verilenlerden, idarece başka bir sınıfta istihdamına gerek duyulmamak.

ğ) Herhangi bir suç sebebiyle doksan günden fazla tutuklu kalmak ve göreve başlama tarihinden önce işlediği 3 üncü maddede belirtilen bir suç nedeniyle soruşturması devam edenlerden, haklarında verilecek olan mahkûmiyet hükmü göreve başladıktan sonra kesinleşmiş olmak.

(5) Sözleşmesi feshedilerek ilişiği kesilenler, yedekte erbaş ve er kaynağına alınırlar.

(6) Dördüncü fıkranın (f) ve (g) bentleri gereğince sözleşmeleri idarece feshedilenler 7 nci maddenin beşinci ve altıncı fıkralarında belirtilen haklardan istifade ederler.

(7) Görevde başarısız olma ve kendilerinden istifade edilememe halleri ile bunlara yapılacak işlemler yönetmelikle düzenlenir.

(8) Sözleşmenin yapılmasını müteakip; barışta ve savaşta, görevini icra ederken veya görevi dolayısıyla bir saldırıya veya kazaya uğrayan ya da bir meslek hastalığına yakalananlar hariç olmak üzere, sözleşmeli erbaş ve erlerin hava değişimi ve istirahat süresinin toplamı, istirahat ve hava değişiminin başladığı tarihten geriye doğru son bir yıl içerisinde (yatarak tedavi olma süresi hariç) üç ayı geçemez. Sürenin hesaplanmasına en son alınan hava değişimi ve istirahat süresi dahil edilir. Hava değişimi ve istirahat süresi üç ayı geçenlerin sözleşmeleri feshedilerek Türk Silâhlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Özlük Hakları, Sosyal Haklar, İzin, Kıyafet ve Barınma

Sosyal güvenlik ve mali haklar

MADDE 7- (1) Sözleşmeli er adayları ile sözleşmeli erbaş ve erler; ön sözleşme yapılması ile birlikte 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Prime esas kazançların hesabında; sözleşmeli er adayı, sözleşmeli er ve sözleşmeli onbaşı olarak istihdam edilenler için uzman onbaşlarının, sözleşmeli çavuş olarak istihdam edilenler için ise uzman çavuşların prime esas kazanç tutarları esas alınır.

(2) Sözleşmeli er adaylarına, sözleşmeli erlerin birinci hizmet yılı için öngörülen ücretin üçte ikisi oranında, aynı esas ve usuller çerçevesinde aylık ücret ödenir. Ödemeler, her ayın başında peşin olarak yapılır. Sözleşmeli er adayları, ön sözleşme tarihinden itibaren ücrete hak kazanırlar. Sözleşmeli er adaylarının, ön sözleşme dönemindeki işe ve ibateleri, Devlet tarafından karşılanır.

(3) Sözleşmeli erbaş ve erlere, sözleşme tarihinden geçerli olarak, onaltı yaşından büyükler için belirlenen asgari ücret brüt tutarının hizmet yıllarına göre bu Kanuna ekli (1) sayılı Cetvelde belirlenen oran ile çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden aylık ücret verilir. Ekli (1) sayılı Cetvelde belirlenen oran, komando birliklerinde görevli sözleşmeli erbaş ve erlere yüzde sekiz, sınır birliklerinde görevli sözleşmeli erbaş ve erlere yüzde üç arttırımlı uygulanır. Sözleşmeli erbaş ve erlere ödenecek ücretten, damga vergisi dışında herhangi bir vergi kesilmez.

(4) Sözleşmeli er adayları ile sözleşmeli erbaş ve erlerden uçuş, paraşüt, denizaltı, dalgıç ve kurbağa adam hizmetlerinde görevlendirilenlere, bu hizmetlerde görevlendirilen ve aynı uçuş, dalış ve atlayış hizmet süresinde bulunan astsubaylara 28/2/1982 tarihli ve 2629 sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanunu esaslarına göre hizmet yılları itibarıyla ödenen uçuş, dalış ve atlayış tazminatlarının yüzde yirmibeşi tutarında aylık uçuş, dalış ve atlayış tazminatı ilaveten ödenir. Ayrıca, bu kapsamda bulunanlar hakkında 2629 sayılı Kanunun şehitlik ve sakatlık tazminatı hükümleri uygulanır. Jandarma Genel Komutanlığı kadrolarında görev yapan sözleşmeli erbaş ve erlere 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun 21 inci maddesinde, Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarında görev yapan sözleşmeli erbaş ve erlere ise 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun 16 ncı maddesinde öngörülen ödeme tutarının yüzde kırkı, aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenir. Tutuklanan, firar eden veya izin tecavüzünde bulunan ve cezası infaz edilmekte olan sözleşmeli erbaş ve erlerin ücret ve diğer ödemeleri hakkında 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 65 inci maddesi hükümleri uygulanır.

(5) Kendi kusurları olmaksızın veya ilk sözleşmesini yahut müteakip sözleşme süresini bitirmesinden dolayı Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılan sözleşmeli erbaş ve erlere, ayrıldıkları tarihteki onaltı yaşından büyükler için uygulanmakta olan brüt asgari ücret tutarının, bu Kanuna ekli (2) sayılı Cetvelde hizmet yıllarına göre belirlenen oran ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ödeme yapılır. Bu ödemeden, damga vergisi hariç herhangi bir vergi kesilmez.

(6) Çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenlerin yahut disiplinsizlik, ahlâkî durum veya diğer nedenlerle Türk Silahlı Kuvvetlerinde kalması uygun görülmemekle sözleşmeleri feshedilenlere, beşinci fıkrada öngörülen ödeme yapılmaz. Sağlık yahut bulunduğu kadronun kaldırılması sebebiyle

sözleşme yılını tamamlayamadan ayrılmak mecburiyetinde kalanlara, sözleşmeli olarak görev yaptığı yıllara ait ödeme tutarına, hizmet ettiği ve tamamlayamadığı sözleşme yılına ait ödeme tutarının oniki aya eşit olarak bölünmek suretiyle hizmet ettiği her aya isabet eden miktarda ilave edilerek ödeme yapılır.

(7) Sözleşmeli erbaş ve erlerden ayrıldıktan sonra ilgili mevzuatına göre kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilenler ile iş kanunlarına tabi olarak çalışanların emekli olmaları durumunda; ilgili mevzuatına göre ödenecek emekli ikramiyesi, iş sonu tazminatı ve kıdem tazminatının hesabında, bu maddenin beşinci ve altıncı fıkralarına göre yapılan ödemede esas alınan hizmet süreleri dikkate alınmaz.

(8) Görevde iken işledikleri kasıtlı suçlardan haklarında dava açılan ancak, yargılama sırasında sözleşme süresinin bitmesi nedeniyle kendi istekleri ile ayrılan sözleşmeli erbaş ve erlere, yargılama sonuçlanıp kesinleşinceye kadar beşinci fıkrada öngörülen ödeme yapılmaz. Yargılama sonucunda beraat edenlere hak ettikleri bu ödeme yapılır, mahkûm olanlara ise yapılmaz.

(9) Vefat eden sözleşmeli erbaş ve erlerin kanuni mirasçılarında, bu maddenin beşinci ve altıncı fıkralarında öngörülen ödeme aynen yapılır.

(10) Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından, mevzuatı uyarınca kendilerine veya hak sahiplerine aylık bağlananlara, beşinci ve altıncı fıkralarda öngörülen ödemeler yapılmaz.

İzin, sosyal haklar, tertip edilme ve kuvvet değiştirme

MADDE 8- (1) Sözleşmeli erbaş ve erlerden barışta ve savaşta görev esnasında veya görev dışında görevlerinden dolayı bir saldırıya veya kazaya uğrayan veya bir meslek hastalığına yakalananların, iyileşinceye kadar ilişkileri kesilmez, izinli sayılırlar. Sıhî arızası devam edenler ve kendisinden istifade edilemeyeceği anlaşılanlar hakkında 5510 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(2) Sözleşmeli erbaş ve erlerden;

a) Kendi kusurları olmaksızın idare tarafından sözleşmeleri yenilenmeyenler ile sözleşme süresi içinde vefat, bir yıl içerisinde 6 ncı maddede belirtilen süreden daha fazla hava değişimi süresini geçirme, bulunduğu kadronun kaldırılması, istihdam edildiği kadronun sağlık niteliğini kaybetme nedenleriyle sözleşmeleri sona erenler, sözleşmeli erbaş ve er olarak hizmet ettikleri süre kadar,

b) Sözleşme süresi sonunda kendi istekleriyle sözleşmelerini yenilemeyenler ile istihdam edildiği kuvvetinin değiştirilmesi yahut sınıfının kaldırılması sebebiyle kendi istekleri üzerine sözleşmesini feshedenler, sözleşmeli erbaş ve er olarak hizmet ettikleri sürenin yarısı kadar,

müddetle genel sağlık sigortalısı sayılmaya devam olunur. Bu şekilde genel sağlık sigortalısı sayılmaya devam olunanların sigortalı hissesi dahil genel sağlık sigortası primleri, prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katı üzerinden, Milli Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı tarafından ödenir. Genel sağlık sigortası priminin ödenmeye devam olunacağı dönem içerisinde, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen sigortalılık hallerinden biri kapsamında sigortalı olmayı gerektiren bir işte çalışanların, bu şekilde çalışmaları sebebiyle adlarına genel sağlık sigortası primi ödenen süreler için bu fıkra hükümlerine göre genel sağlık sigortası primi ödenmez.

(3) Sözleşmeli erbaş ve erlerin vefatı halinde, 211 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinin (b) fıkrası hükmü uygulanır.

(4) Sözleşmeleri sağlık nedeniyle sona erenlerden; sözleşmelerinin sona ermesine neden olan sıhî arızalarının tedavisine devam edilenlere, sözleşme sona erme tarihinden başlamak şartıyla oniki ayı geçmemek üzere tedavi süresince, görevdeki emsallerinin 7 nci maddenin üçüncü fıkrasına göre

almış oldukları aylık net ücretin üçte ikisi her ay sağlık yardımı olarak kurumlarınca ödenir. Bu ödemeden hiçbir kesinti yapılmaz. Ödemeye ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir. Ancak, sözleşme sona erme tarihinden itibaren oniki ay içerisinde sözleşmenin sona ermesine neden olan sıhhi arızasından dolayı, malûllük aylığına hak kazananlara, hak kazandıkları tarihten itibaren söz konusu yardım kesilir.

(5) Sözleşmeli erbaş ve erlerin barışta her yıl kırkbeş gün izin alma hakkı vardır. Bu müddete yol dahil değildir. Bu iznin onbeş günü mazeret izni olarak kullanılır. Yıllık izinlerin verilmesi, zamanı ve süresi hizmetin aksamaması esas alınmak suretiyle kıta, karargâh ve kurum amirlerince düzenlenir. Onbeş günlük mazeret izni dışında sözleşmeli erbaş ve erlere;

a) Ana, baba, eş, çocuk ve kardeşlerinin ölümü halinde on gün,

b) Yangın, deprem ve su baskını gibi olağanüstü bir mazeret dolayısıyla bir yıl içerisinde otuz güne kadar,

mazeret izni verilebilir. Verilen mazeret izinleri yıllık izne mahsup edilmez. İzinler, ilgili yönetmelik esaslarına göre düzenlenir.

(6) Sözleşmeli erbaş ve erlerin giyecek, bakım ve barınmaları ile iaşeleri erbaş ve erler gibi Devlet tarafından sağlanır. Bunlara, bu kapsamda başkaca bir ödeme yapılmaz. Sözleşmeli erbaş ve erlerin giyim, kuşam istihkakları, ilgili bakanlıklarca düzenlenecek istihkak ve tahsis listelerinde gösterilir.

(7) Sözleşmeli erbaş ve erlerin kıyafetleri ile rütbelerinin şekli ve niteliği ilgili yönetmelikte gösterilir. Sözleşmeli erbaş ve erlerin silahları kadro silahıdır.

(8) Sözleşmeli erbaş ve erlerin günlük faaliyet programı ve hafta sonu izinleri, 1111 sayılı Kanun gereği askerlik yapanlarda olduğu gibidir. Sözleşme ve görev süresince kışlada iskân edilirler.

(9) Sözleşmeli erler bir defaya mahsus olmak üzere tertip edilir. Ancak ihtiyaç halinde başka bir birliğe tertip edilebilirler. Bu şekilde tertip edilen personele 1111 sayılı Kanunda erbaş ve erlere ilişkin hükümler uygulanır.

(10) Sözleşmeli erbaş ve erlerin, istihdam edildikleri kadro görev yerlerinin bağlı olduğu kuvvetin değişmesi durumunda kuvvetleri, ilgili Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığının görüşleri alındıktan sonra Genelkurmay Başkanlığı tarafından değiştirilebilir.

(11) Kendi kusurları olmaksızın sözleşmesi feshedilenler ile kendi isteği ile sözleşmesini yenilemeyenler veya ayrılanlar, ilgili mevzuattaki şartları sağlamak şartıyla uzman erbaşlığa veya astsubaylığa başvurabilirler. Başvuruda bulunan sözleşmeli erbaş ve erlere yönetmelikte belirtilen esaslar dâhilinde öncelik verilir.

Özel hükümler ve yönetmelik

MADDE 9- (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde, 1111 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(2) Sözleşmeli er temin etmekten sorumlu birimler, sözleşmeli erbaş ve erlerde aranacak nitelikler, "sözleşmeli erbaş ve er olur" belgesi düzenleme esasları, müracaat şekli ve zamanı, müracaatın kabul edilmesi, sınav merkezi olarak tespit edilecek komutanlıkların belirlenmesi, sınav heyetlerinin oluşturulması, sözleşmeli onbaşığa veya sözleşmeli çavuşluğa yükseltme, sözleşme

yapma ve feshi, askeri eğitim, değerlendirmeye esas alınacak nitelik belgesi, görevde başarısız olma ve kendilerinden istifade edilememe halleri ve bunlara yapılacak işlemler ile diğer hususlardaki usul ve esaslar altı ay içerisinde Milli Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca müştereken yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

Değiştirilen hükümler

MADDE 10- (1) 1632 sayılı Kanunun;

a) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "uzman jandarma ve uzman erbaşlar" ibaresi "uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er" şeklinde değiştirilmiştir.

b) 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinde yer alan "uzman jandarma ve uzman erbaşlar" ibaresi "uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler" şeklinde değiştirilmiştir.

c) Ek 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "uzman jandarma ve uzman erbaşlar" ibaresi "uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun ek 77 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine "uzman erbaşlar" ibaresinden sonra gelmek üzere, sözleşmeli erbaş ve erler" ibaresi eklenmiş, (b) bendinde yer alan "Uzman erbaşların" ibaresi "Uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erlerin" olarak değiştirilmiş, aynı bentte yer alan "Astsubaylıktan subay olanlar," ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(3) 211 sayılı Kanunun;

a) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"1. Er: İhtiyaçları Devlet tarafından deruhte ve temin olunan rütbesiz askerdir. Sözleşmeli erler de bu Kanuna göre er sayılır.

2. Erbaş: İhtiyaçları Devlet tarafından deruhte ve temin olunan onbaşı ve çavuş rütbelerini haiz askerdir.

Askerlik Kanununa göre mükellef buldukları hizmetleri ifadan sonra hususi kanunlara tevfikana muayyen bir hizmet taahhüdü suretiyle Silâhlı Kuvvetlerde vazife gören uzman ve sözleşmeli çavuş ve onbaşılar da erbaş sayılır."

b) 211 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 1- Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanunu kapsamında istihdam edilen sözleşmeli erbaş ve erlere, bu Kanunun erbaş ve erlere ilişkin hükümleri aynen uygulanır."

(4) 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (A) bendine "uzman erbaşlar," ibaresinden sonra gelmek üzere "sözleşmeli erbaş ve erler," ibaresi eklenmiştir.

(5) 16/6/1964 tarihli ve 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanunun 62 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "uzatmalılar ve uzman erbaşlar" ibaresi "uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler" şeklinde değiştirilmiştir.

(6) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "uzman çavuş ve uzman jandarmalar" ibaresi "uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler" şeklinde değiştirilmiştir.

(7) 926 sayılı Kanunun;

a) 83 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "astsubaylara" ibaresinden sonra gelmek üzere "(sözleşmeli erbaşıktan astsubaylığa geçenler dahil)" ibaresi ile ikinci fıkradan sonra gelmek üzere maddeye "Türk Silahlı Kuvvetleri Astsubay Üst Karargâh Hizmetleri Eğitim Merkezi Komutanlığınca düzenlenen ve iki yarı yıllık programı içeren, Astsubay Üst Karargâh Hizmetleri eğitimi bitiren astsubaylara, bir yıl kıdem verilir." fıkrası eklenmiştir.

b) 202 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "uzman erbaş," ibaresinden sonra gelmek üzere "sözleşmeli erbaş ve erler," ibaresi eklenmiştir.

c) Ek 17 nci maddesinin (A) fıkrasının üçüncü paragrafında yer alan "uzman erbaşlara" ibaresi "uzman jandarma ve uzman erbaşlara" şeklinde, "uzman erbaş" ibaresi "uzman jandarma, uzman erbaş" şeklinde değiştirilmiştir.

ç) 926 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 32- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Yüksek Askeri Şûra Kararı ile 50 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi veya 94 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişiği kesilenlerin veya vefatları halinde hak sahiplerinin, bu madde hükümlerinden yararlanabilmeleri için altmış gün içinde Milli Savunma Bakanlığına başvurmaları zorunludur.

Milli Savunma Bakanı, kuracağı komisyon marifetiyle yapacağı inceleme sonucunda, başvurunun kabulüne veya reddine, en geç bir yıl içinde karar verir. Milli Savunma Bakanı gerektiğinde komisyonda görev yapmak üzere diğer bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarından temsilci çağırabilir. İlgililerin, Yüksek Askeri Şûra kararı ile Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkilerinin kesilmesine esas bilgi ve belgeler (belge içeriğindeki üçüncü kişilere ait bilgiler karartılmak suretiyle) Genelkurmay Başkanlığınca en geç bir ay içinde Milli Savunma Bakanlığına gönderilir.

Başvurunun kabulü halinde aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Bu kişilerin ilişkilerinin kesildiği tarihten bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süreleri Türk Silahlı Kuvvetlerinde geçmiş kabul edilir. Bu kişilerin, Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkilerinin kesildiği tarih ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih arasındaki dönem içinde uzun vadeli sigorta kollarına tabi olarak sigorta primi ödenmemiş veya emekli keseneği yatırılmamış süreye ilişkin kesenek ve karşılıkları ilgililerin ilişkilerinin kesilmesinden önce görev yaptıkları kurumlarınca ödenir. Bu fıkranın (c) bendinin (2) numaralı alt bendi ile (ç) bendine göre araştırmacı kadrolarına atanmalar için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih ile göreve başlama tarihleri arasındaki süreye ilişkin kesenek ve karşılıkları ilgililerin göreve başladığı kamu kurum ve kuruluşları tarafından ayrıca ödenir.

b) Bu kişilerden statüsüne göre aynı neşetli emsali subay (general olanlar hariç) veya astsubayın (subay olanlar hariç) tamamı emekli olanların kendilerine, bunlardan vefat etmiş olanların kanuni mirasçılarına, statüsüne göre aynı neşetli en son emekli olan emsali subay (general olanlar hariç) veya astsubayın (subay olanlar hariç) emekli olduğu tarihteki sınıf, rütbe ve kıdemi üzerinden, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre, kendilerine veya kanuni mirasçılarına yapılmış olan toptan ödeme tutarlarının Milli Savunma Bakanlığına başvuruda buldukları tarihteki katsayı ve emekli keseneğine esas aylığın hesabına ait diğer unsurlar üzerinden ve faizsiz olarak Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenmesi şartıyla emekli veya dul ve yetim aylığı bağlanır ve emekli ikramiyesi ödenir. Ancak bunlardan, daha önceden herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan aylık veya gelir alanlara, yüksek olan aylık bağlanır.

c) Statüsüne göre aynı neşetli emsali subay (general olanlar hariç) veya astsubayın (subay olanlar hariç) tamamı emekli olmayanlardan;

1) İsteyenlere veya vefat etmiş olanların kanuni mirasçılarına, statüsüne göre aynı neşetli emsali subay veya astsubayın sınıf, rütbe ve kıdemi üzerinden, 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre, kendilerine veya kanuni mirasçılarına yapılmış olan toptan ödeme tutarlarının Milli Savunma Bakanlığına başvuruda buldukları tarihteki katsayı ve emekli keseneğine esas aylığın hesabına ait diğer unsurlar üzerinden ve faizsiz olarak Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenmesi şartıyla emekli veya dul ve yetim aylığı bağlanır ve emekli ikramiyesi ödenir. Ancak bunlardan, daha önceden herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan aylık veya gelir alanlara, yüksek olan aylık bağlanır.

2) İsteyenler, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesindeki genel şartları taşımaları kaydıyla, kamu kurum ve kuruluşlarının araştırmacı unvanlı kadrolarına atanmak üzere komisyonca mali ve sosyal haklarına esas olacak derece, kademe ve rütbeleri belirtilmek suretiyle Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Anılan Başkanlık tarafından kırkbeş gün içinde kamu kurum ve kuruluşlarına bunların atamaları teklif edilir. Söz konusu teklife ilişkin yazının atamayı yapacak kamu kurum ve kuruluşuna intikalinden itibaren otuz gün içinde ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından atama işlemlerinin yapılması zorunludur. Atama emri ilgiliye atamayı yapan kamu kurum ve kuruluşu tarafından 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. İlgililerin işe başlama sürelerine ve işe başlamama halinde yapılacak işlemlere ilişkin olarak 657 sayılı Kanunun 62 nci ve 63 üncü maddelerinin hükümlerinin uygulanmasından atamayı yapan kamu kurum ve kuruluşu sorumludur. Kamu kurum ve kuruluşları atama ve göreve başlatma işlemlerinin sonucunu en geç onbeş gün içinde Devlet Personel Başkanlığına bildirir. Bunlara statüsüne göre bu Kanun hükümleri uyarınca karargâhta görevli emsali sınıf, rütbe ve kıdemdeki subay veya astsubaya ödenmekte olan aylık ve diğer mali haklar (tayın bedeli ve fiilen çalışma karşılığı yapılan ödemeler hariç) ödenir. Aylıklar, emsalleri esas alınarak her yıl kademe ilerlemesi, her üç yılda bir derece yükselmesi işlemine tabi tutulur. Bu şekilde yükseltilen aylıklarda, azami rütbe tavanı subaylarda kıdemli albay, astsubaylarda kademeli kıdemli başçavuştur. Bunlar bu fıkranın (b) bendi veya (c) bendinin (1) numaralı alt bendi hükümleri çerçevesinde emekliye ayrılabilirler.

ç) Statüsüne göre emsalleri emeklilik hakkı kazanamamış olanlardan isteyenler hakkında da üçüncü fıkranın (c) bendinin (2) numaralı alt bendi hükümleri uygulanır.

d) Bu fıkranın (c) ve (ç) bentleri kapsamında olanlardan halen herhangi bir kamu kurum ve kuruluşunda çalışanlardan isteyenler, bu madde uyarınca ihdas edilen araştırmacı kadrosuna kurumlarınca atanırlar ve bunlara statüsüne göre bu Kanun hükümleri uyarınca karargâhta görevli emsali sınıf, rütbe ve kıdemdeki subay veya astsubaya ödenmekte olan aylık ve diğer mali haklar (tayın bedeli ve fiilen çalışma karşılığı yapılan ödemeler hariç) ödenir. Aylıklar, emsalleri esas alınarak her yıl kademe ilerlemesi, her üç yılda bir derece yükselmesi işlemine tabi tutulur. Bu şekilde yükseltilen aylıklarda, azami rütbe tavanı subaylarda kıdemli albay, astsubaylarda kademeli kıdemli başçavuştur. Bunlar bu fıkranın (b) bendi veya (c) bendinin (1) numaralı alt bendi hükümleri çerçevesinde emekliye ayrılabilirler. Kamu kurum ve kuruluşları bu durumdaki personele ilişkin bilgileri bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren onbeş gün içinde Devlet Personel Başkanlığına bildirirler.

e) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, ilgili mevzuatına göre kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilenler ile iş kanunlarına tabi çalışanlara ilgili mevzuatına göre ödenen emekli ikramiyesi, iş sonu tazminatı ve kıdem tazminatının hesabında dikkate alınan süreler, bu madde uyarınca yapılacak emekli ikramiyesi ödemesinde esas alınacak sürelerden mahsup edilir.

f) Bu madde gereği yapılacak her türlü ödemelerle ilgili zamanaşımı süresi, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren işlemeye başlar.

g) Bu kişilerin varsa öğrenim giderleri borcu tahsil edilmez.

ğ) Bu kişilere, ilişkilerinin kesildiği tarihteki rütbe ve kıdemleri üzerinden emekli kimlik kartı verilir ve bu kişiler emekli Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına tanınan sosyal haklardan genel hükümlere göre yararlanırlar.

h) Bu kişiler, emsallerinin ödemiş olduğu aidat ve aidatlara isabet eden kâr paylarını güncel tutarlar üzerinden ödemek şartıyla OYAK üyeliğinden doğan haklardan, intibaklarının yapıldığı rütbe ve kıdem üzerinden aynı şartlar altında yararlanır.

ı) Bu kişilerin sicil dosyalarında yer alan, Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkilerinin kesilmesine esas tüm bilgi ve belgeler, herhangi bir müracaat aranmaksızın hükümsüz sayılarak dosyalarından çıkarılır ve herhangi bir işleme esas alınmazlar.

Başvurunun reddi halinde, bu ret işlemine karşı ilgililer altmış gün içinde Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde dava açabilirler.

Bu madde uyarınca yapılacak atamalarda kullanılmak üzere, genel idare hizmetleri sınıfından 5 inci dereceli binbeşyüz adet araştırmacı kadrosu ihdas edilmiştir. Bu kadroları derece değişikliği yapmak suretiyle kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis etmeye, Devlet Personel Başkanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Tahsis edilen kadrolar, Bakanlar Kurulu kararında belirtilen kurumlara ait 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerin ilgili bölümüne eklenmiş sayılır. İhdas edilen bu kadrolardan kullanılmayanlar ile herhangi bir nedenle boşalanlar, başka bir işlem yapılmasına gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. Buna ilişkin bilgiler ilgili kurumlarca Devlet Personel Başkanlığına bildirilir."

(8) 4/7/1972 tarihli ve 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "uzman çavuş, uzman jandarma çavuş" ibaresi "uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er" şeklinde değiştirilmiştir.

(9) 2692 sayılı Kanunun;

a) 7 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "uzman erbaş," ibaresinden sonra gelmek üzere "sözleşmeli erbaş ve er," ibaresi eklenmiştir.

b) 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Devlet memurlarının ve uzman erbaşların" ibaresi "Devlet memurlarının, uzman erbaşların ve sözleşmeli erbaş ve erlerin" şeklinde değiştirilmiştir.

c) 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "uzman erbaş," ibaresinden sonra gelmek üzere "sözleşmeli erbaş ve er," ibaresi eklenmiştir.

(10) 28/5/1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "uzman erbaş," ibaresinden sonra gelmek üzere "sözleşmeli erbaş ve er," ibaresi eklenmiştir.

(11) 5510 sayılı Kanunun;

a) 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan tablonun (13) numaralı sırasında yer alan "ve uzman erbaşlar" ibaresi ", uzman erbaşlar ve sözleşmeli erbaş ve erler" şeklinde değiştirilmiştir.

b) 47 nci maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan "uzman erbaş" ibaresinden sonra gelmek üzere ", sözleşmeli erbaş ve er" ibaresi eklenmiş ve dokuzuncu fıkrasında yer alan "uzman erbaşlara" ibaresi "uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erlere" şeklinde değiştirilmiştir.

c) 49 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "ve uzman erbaşlardan" ibaresi, "uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erlerden" şeklinde değiştirilmiştir.

(12) 24/5/2007 tarihli ve 5668 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanununun;

a) 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "uzman erbaş," ibaresinden sonra gelmek üzere "sözleşmeli erbaş ve er," ibaresi eklenmiştir.

b) 7 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "askeri öğrenci," ibaresinden sonra gelmek üzere "sözleşmeli erbaş ve er," ibaresi eklenmiştir.

(13) 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin;

a) 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (D) bendinde yer alan "sözleşmeli subay, sözleşmeli astsubay ve uzman erbaşlar" ibaresi "sözleşmeli subay, sözleşmeli astsubay, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler" şeklinde değiştirilmiştir.

b) 28 inci maddesinin (A) bendinde yer alan "uzman jandarma ve uzman erbaşlara" ibaresi, "uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erlere" şeklinde değiştirilmiştir.

Yürürlük

MADDE 11- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METNE EKLİ CETVELLER

(1) SAYILI CETVEL

SÖZLEŞMELİ ERBAŞ/ERLER İÇİN AYLIK GÖSTERGE TABLOSU

Hizmet Yılı	Oran
1	1,90
2	1,95
3	2,00
4	2,05
5	2,10
6	2,15
7 ve üzeri	2,20

(2) SAYILI CETVEL

SÖZLEŞMELİ ERBAŞ/ERLER İÇİN İKRAMİYE GÖSTERGE TABLOSU

Hizmet Yılı	Oran
1	6,3
2	12,6
3	25,1
4	31,3
5	37,5
6	43,7
7 ve üzeri	62,3

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METNE EKLİ CETVELLER

(1) SAYILI CETVEL

SÖZLEŞMELİ ERBAŞ/ERLER İÇİN AYLIK GÖSTERGE TABLOSU

Hizmet Yılı	Oran
1	1,90
2	1,95
3	2,00
4	2,05
5	2,10
6	2,15
7 ve üzeri	2,20

(2) SAYILI CETVEL

SÖZLEŞMELİ ERBAŞ/ERLER İÇİN İKRAMIYE GÖSTERGE TABLOSU

Hizmet Yılı	Oran
1	6,3
2	12,6
3	25,1
4	31,3
5	37,5
6	43,7
7 ve üzeri	62,3

